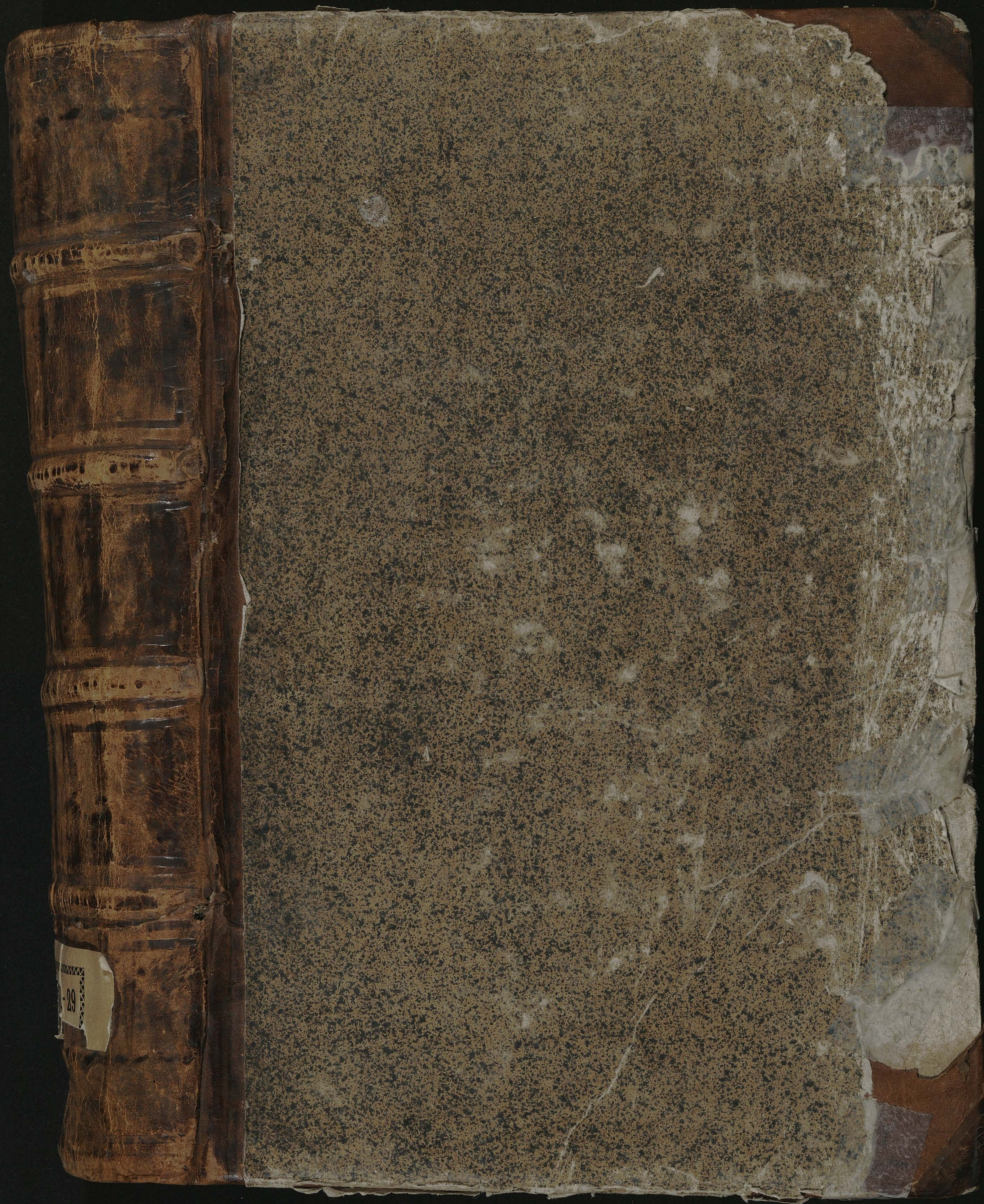

-29

Opuscula in his miscellaneis sub Wro contenta sunt 33.

1. Oratio de coronatione B.V.M. in claro monte dedicata Christoph. Szembek Eppo Chelm. sin tit.
2. Immaculatum Virginis Deiparæ lilietum, a Joa. Bapt. Agnensi et Stan. Jos. Bieżanowski utroque oculis seu visu orbato elaboratum et dispositum. Crac. 1675
3. Inaccessa Sanctissimæ Virginis Montana, per Thom. Gromnicki ex voto. Oratio. Crac. 1667.
4. Majestas Sacræ claromontanæ Imaginis per Dionys. Chelstowski OS. Paul. Claromonti 1717. Orat.
5. Oraculum parthenium Virg. Deiparæ honori a Jo. Bapt. Agnensi et Stan. Jos. Bieżanowski Crac. 1668. simil. n. 2
6. Sacratissima Virginis Dei Matris Reg. Pol. Majestas a Seb. Piskorski versib. dem. Crac.
7. Theatrum Marianum.. in nemore Strzyscensi a Joan. Bytomski productum Crac. 1642.
8. Kazanie przy tuszym solenn. Dziękczynieniu za Dekret Kanoniz. Bł. Stan. Kostki przez Stefana Szczanieckiego S.J. r. 1715. 3. Lut. miane. Kalisz.
9. Kazanie Jana Chryz. Benedykta Gninskiego na Ur. B. Stan. Kostki 1687 miane. w Krak.
10. Korona z pochwał SS dwóch uwita per X. Ant. Lipiewicza O.M. Krak. 1748. S. Jan Nep. i Ant. Padew.
11. Laska i pieczęć nadworna Niebieska czyli Kazanie na S. Jan. Kancl. i Jan. Nep. per X. Fortunata Łosiewskiego+ w Krak. 1732. + Franciszkana.
12. Malogranat albo Kazanie przy exekwiach Panny Xiężn. Ostrogskiey per Woyc. Czarnockiego S.J. Krak 1636
13. Promocya Kanonizacyi S. Jana Kant. czyli Kazanie per X. Fortun. Łosiewskiego Krak. 1732
14. Syn przyrastaiący S. Józef. czyli nań Kazanie per X. Marcelli Dziewulskiego Franc. Krak. 1725.
15. Acumen Doloris ex obitu Stan. Szembek. Eppi Crac. per Matthæum Jos. Kolędowicz Crac. 1721.
16. Ad mentem Patriæ caput. Stan. Leszczynski in fastos gloriæ relatum a Coll. Posn. S.J. relat. Posn. 1699.
17. Clavis aurea fracta seu in obit. Melch. Michałowski, Joa. Stan. Dzidowski poesis Crac. 1687
18. Classica mortis feralia Jo. Greg. Popiołek ab academ. excitata. Crac. 1758.
19. Dissertationes sup. rubricas de sepulturis et sumptib. funer. per Andr. Lipiewicz prepos. Crac. 1751.
20. Dolorum oneraria navis in funere Stan. Luc. Opaleński per Seb. Tortowski Crac. 1712. Orat.
21. Dolor Patriæ æternus in funere Constantini Feliciani Szaniawski Eppi Crac. a Congr. S.P. Crac. 1732. elogia.
Encomium ad solemnes exequias
In obitum Serenmi Principis
Jactura orbis Literarii transmissa
} deficiunt.

Xiężyc 22. Xiężyc JW Ldiwy w Jakubie Morsztynie adumbrowany od Koll. Krak S.J. 1729. Księżyc
23. Fatalis lunæ pallor ad urnam Jac. Morsztyn a Coll. S.J. Crac. 1729 adumbratus Orat. et Carmen.
24. Memoria sæculorum in obitu Aug. II per Ign. Cant. Herka. 1734. panegyris
25. Monumentum doloris Mariæ Josephæ Reg. Pol. in obitu Versus lat. et pol. per Stan. Rzewuski Crac. 1758.
26. Medela doloris in obitu Franc. Ant. Stokowski porrecta per Joan. Byszkowski Crac. 1672 Orat.
27. Monumentum aureæ piperni exaxictum in ob. Alb. Koryciński Arch. Epp. Leop. per St. Jos. Bieżanowski Crac. 1677. orat.
28. Munus et dolor sæculorum Stan. Dębski Epp. Crac. complexatus a Collegiis S.J. Crac. 1700.
29. Parasceve in obitu Joann. Lukini per Ant. Jos. Zołędziowski descripta Crac 1750. Poesis.
30. Splendor Korybuthei Syderi in funere Mich. Reg. Pol. a Mathia Brocki carmine Consecratus Crac. 1676.
31. Tropheum z pańskiego urodzenia, na pogrzebie Stan. Chomętowskiego per X. Brun. Osieckiego Z.S.P. Częst. 1729. Kazanie
32. Tropheum ex immatura morte Helenæ Opalinia in Eccl. Ruthv. a Carolo Trewani paneg. consecr. Crac. 1676.
33. Viva mors seu morti superstes virtus et Gloria in exequiis Georg. Duc. a Zbaraż a Nic. Grodzienski Crac. 1631. elogia.
34. Authores in his Miscellaneis præter Anonymum sunt 24.

Anonymus 1, 16, 18. 21. 22. 23. 28.
Agnensis Joan. Bapt. 2, 5.
Bieżanowski Stan. Jos. 2, 5, 27.
Brocki Mathias 30.
Byszkowski Joann. 26.
Bytomski Joann. 7.
Chełstowski Dyonysius O.S. Paul. 4.
Czarnocki Woyciech S.J. 12.
Dzidowski Joan. Stan. 17
Dziewulski X. Marcell. Z.S.Fr. 14.
Gninski Jan Chryz. Benedykt 9.
Grodzienski Nicol. 33.
Herka Ignat. Cant. 24.
Kolędowicz Mathæus Jos. 15
Lipiewicz Andreas 19.
" X. Antoni O.M. 10
Łosiewicz X. Fortunat Z.S.Fr. 11. 13.
Osiecki X. Bruno Z.S.Paul. 31
Piskorski Sebastianus 6
Gromnicki Thomas - - - 3.
Rzewuski Stanislaus 25.
Szczaniecki X. Stefan S.J. 8.
Tortowski Sebastianus 20
Trewani Carolus 32
Zołędziowski Ant. Jos. 29.

(7)

KAZANIE

Przy pierwszym solennym Dźiękczynieniu

ZA

DEKRET KANONIZACYI

BŁOGOSŁAWIONEGO

STANISŁAWA KOSTKI,

SOCIETATIS IESU NOWICYUSZA,

W Mieśćie Stołecznym Krákowskim,

W KOSCIELE

SS. PIOTRA y PAWŁA

Collegii Societatis IESU

PRZEZ

X. STEFANA SCZANIECKIEGO S. I.

MIANE,

W Niedźielę czwartą po Trzech Królach.

Roku Panskiego 1715. Dnia 3. Lutego.

W KALISZV,

W Drukárni Kollegium Societatis IESV.

Illustrissimo, & Excellentissimo Domino,

D. STANISLAO
IN BEŁTOWO & IASIENIEC
CHOMENTOWSKI,
PALATINO MASOVIÆ GENERALI.
Radom. Zwoleń. Złotorień. Drohobyceń. &c.

GUBERNATORI,
LEGATO ad PORTAM SECUNDISSIMO.

Agnitudini Meritorum Tuorum imputa Senator Illustrissime, *non nostræ parsimoniæ. quòd nihil Tuo Nomine, nihil beneficiis, nihil Te ipso dignum offerat hæc pagina. Unum convenientiùs esse videbatur; ut* STANISLAVM STANISLAO, KOSTKAM CHOMENTOWSCIO, *Pacis Patronum, Legato Pacis dedicaremus; quantò enim Tibi major cum hoc affinitas; tantò melior nobis crescit audacia. Quòdsi autem nobis, aut ingenio nostro molem Tuam metieris, vix umbra, ad Illustrissimum tot Titulorum Solem; gutta ad Domûs Tuæ fontem; atomus ad fastigium Nominis erimus. Hæret attonita Antiquitas, Dignitatis Vestræ admiratione defixa, quòd nihil adhuc* CHOMENTO-

TOWSCIIS *dignũ obtulerit. Erubeſcit purpuratus Honor, quòd Senatorios Domui Veſtræ pingere Murices non ſufficiat, aut quòd detritos tantùm à Majoribus Tuis habeat. Reſpice ad Generis Tui dignitatem: Solus enim tantum ſplendorem intueri potes. In* BOLESLAO CHABRI *Regibus, Poloniam; in* Svetopełciis, Radivillis, *Ruſsiam, Litvaniam Principibus; in* Wierzbowſciis *Poſnaniam Præſulibus; Gneſnam Archiepiſcopis nominatis; Siradiam Palatinis; in* Tarłonibus, Oſſoliniis, *Curiã Cancellariis; in* Działyniis, Bidżinſciis, Donhoffiis, Gembicciis, *Curules tam ſacras, quàm profanas, Senatoribus; in* Potocciis, Lubomirſciis, Kalinowſciis, *Exercitum Ducibus; in Anteceſsoribus Tuis totum Regnum implevisti. Pallet aurea Fortunæ rota, quòd ambire Vos neſciat, & quòd celeritatem Veſtrorum non aſſequatur Meritorũ. Quamvis Vobiſcum nata, ſemper Vos comitetur: Cæcam ſe, vel maximè nunc, & ſentit, & videt, quòd inter ſua pretia nihil Vobis æquale videat. Obmutuit vocale famæ claſsicum, Vobis, per tot ſæcula canendis impar. Ipſi ſcilicet* CHOMENTOWSCII, *tot ora encomiis Veſtris fatigaſtis. Nec jam habet, quâ Vos parte circumferat, quia Orbem gloriâ exæquaſtis. Polonia, Patria Veſtra eſt; Orbis, Patrimonium. Ubi Sol oritur, priùs lucem Veſtram aſpicit, quàm Auroram; ubi occidit; in Nominis Veſtri deficit contemplatione, & quaſi pulchrâ ſplendorum invidiâ emoritur, quia plures in Vobis Illuſtriſsimos, quàm in ſuo meridie radios numerat. Gelidus Septemtrio non tam nativo frigore, quàm famæ Veſtræ metu riget, ita tamen ut vinci à Vobis ardeat. Orbem, quem caperet Macedo; Vos Orbem, qui Vos capiat, non habetis. Ergo ad Superos uſq; pertingite eadem in pagina, an in eodem immenſo gloriæ Vos evolvite, in quo* STANISLAI *miracula recenſentur. Eſtote Cœleſtes, ita tamen, ut noſtri ſitis: Eſtote Dii, ſed Penates, hoc eſt Domeſtici; ita Cælum colite, ut*

Vos

Vos Orbis colere possit. Et certè, si Cœlum est Polonia, CHOMENTOWSCII *Numina essent, nisi mallent esse homines integerrimi, quàm semidei, Illustrissimi, quàm Joues fulminei, Magni, quàm consanguinei Superis Alexandri; primi in Polonia, quàm tertii à Jove Ajaces. Neq; tamen Vos à cælo excusabit modestia, cui Nomen Vestrum profuso in odiū fidei à Schismaticis sanguine* SEVERINI CHOMENTOWSKI, *Nostri Religiosi, Vestri consangvinei inscripsistis. Interea quò assurgimus, ut altum Dignitatis Tuæ attingamus? quæ tam procul abest à Te, quàm Tu ab Illustrissimo Parente Tuo. Ille* Palatinus Masoviæ, *Tu ejusdem subsellii Legitimus Successor, & altiorum candidatus. Ille Othomanico furori in aliena irrumpenti, ut non tantùm portam, sed & vallum habuisset, limites posuit, ubi in illis lapidibus Aureum se* MARTINUM, *& non minùs hosti ferreum, quam Patriæ probaret liberalem. Tu erumpentibus ex Turcia bellis, Portam; dicam non Portam, sed bifrontis à multiplici supercilio, Jani templum præclusisti, & quasi à foribus lethum abegisti, Paci, securitati, aditu patefacto. Trienniô Legationi illi sanè operosæ immorabaris, vix non immoriebaris, ut Patria viveret. Quantîs sudoribûs duplex Byzanthii auxisti mare, ut unionem pacis Lechicæ conciperet. Quantâ fortitudine implacabile Lunæ Cornu tenuisti, ut ad fœdus flecteres, ut crescentem in iras, mitigares? quantâ constantiâ mutabile in propositis sidus, in retinendo fœdere confirmâsti. Iam expalluerat Lethale astrum in tempestatum Lechicarum præsagium, armavit in cladem nostram duplex cornu, quod toties clade Gentium acuit, ut ex Polonia libertatem, ex Orbe Poloniam expungeret; Te Alcidem tanquam Acheloi cornibus opposuit Lechia; & fregisti. Hic Tuam cum* STANISLAO *æqua gloriā; Ille ad Chotimum Turcam, Tu Constantinopoli, uterq; absq; armis profligastis; uterq; occidistis Orientem, ne diem infaustam Sarmatiæ*

tiæ accenderet. Aſſurge Porta Othomanica, ut CHOMENTOWSCIO *fias triumphalis. Non immeritò enim inter triumphos ſuos numeret Imperatorem Orientis, cujus cor cæpit, & in partes traxit Sarmaticas, dum ex hoſte amicum, ex barbaro fecit humaniorem, ex elato, rebus Lechicis acclinatum.*

Hæc Tua in Patriam, Senator Illuſtriſsime, *Merita: non minora in minimam Societatem, maximam tamen, quia Tuã. Ad Themidis Petricovienſem libram, in Te,* Illuſtriſſimæ Aviæ Tuæ, *examinamus liberalitatem; & pretium invenire non poſſumus, etiamq; in illa Iuſtitiæ ſede nos jure legitimo Tuos credimus. Tuos; quia tales nos* Caſtellanæ Woynicẽſis *Fundatrix Gratia effecit. Illic Iudices Regni in domo Themidis; nos in æde Beneficentiæ Veſtræ habitamus; utriq; cum Majeſtate, illi Iuris, nos amoris munifici. Conſtat Poloniæ, imò Romæ, Galliis, Germaniæ, Orbi utriq; (nam iſtud per ſuggeſtus, arasq; omnes celebravimus) quantũ* GINWILLO-PIOTROWSCIANA *Arbor Igneo Parenti Lojolæ contulerit! contulit non inanem pompam foliorum, ſed ramos aureos, ſed frondentes in æuum opes, & cæduam beneficiorum ſyluam, ut præ focis Romanis, futura ſit immortalior flamma* IGNATII, *cui Veſtalis ſanctior, Liberalitas Veſtra, fomenta perpetua, nec perituram niſi cum Sole alimoniam providit.*

Sed adhuc propinquiùs Tui ſumus, Palatine. *Ab utroq;* Illuſtriſſimo Progenitore Tuo, *Tu purpureum ſanguinem, dignum ipſius venâ Honoris derivaſti; nos Imbrem aureum, Tu ſolem ab illis hauſiſti, nos Orientem, Tu cunas in Orbe Senatorias, nos Domum accepimus Samboriæ. Patere jactantiam noſtram: Eorundem Parentum Propago ſumus; niſi quòd Tibi à Nobiliſſimo illorum Hymenæo; nobis à gratiis ortus contigerit. Alter ex Genialium Tædarum luce; alteri ex Fortunæ radio meliùs vivimus, quàm homo Promethei ex Phæbo. Videbatur Par illud ad*

connu-

connubialem nexum dextras porrexisse, ut junctis manibus, initoq; fœdere Societatem proferret, & Favore Munificentiâq; Progenitoribus, quasi pareret Collegia, augmentaret Religionem nostram. Istis, Senator Maxime, Parentibus Illustrissimis, *simul vitam, simul cum Vita animum benefaciendi accepisse videris, ut quam illi Domum produxerunt, conservares; quam erexerunt, inter tot adversa stabilires. Ne mortuis Benefactoribus morerentur beneficia, in Filio, post obitum Parentis utriusq; munificentissimi, Patrem agis; totq; favoribus ex* ANNA *Te, id est ex gratia natum esse probas Gratianum. Veluti Nomen Vestrum nobis etiam obtulissetis in Patrimonium, ut à Vobis bona, in Vobis, Benefactores hereditate quadam possideamus. Emortua Avia Tua, post elocatam in Aras nostras Fortunam, quòd sibi à morte relictum, templo suo adjecit, ut ubi Thesaurus illius, ibi & cor, & magnæ animæ depositum esset. Erepta est vivis, non nobis: Cineribus etiam suis, Ignem fovet Lojolanum. In beneficiis, quæ ædificavit, conditur; sub mole à se erecta, veluti sub Ætna, quam extulerat Enceladus, jacet; utiq; & illi ingens se spiritus infudit, ac planè animus Gigas. Præficarum loco, suas habet gratias; lugetur quotidie per altaria, fluentibus quasi in lacrymas ceris, Genitrix quoq; Tua, ubi nihil post mortem supererat, Corpus nobis asservandum reddidit; & animam daret, si illam cælo non debuisset: partem tamen animæ suæ in Te nobis reliquit, ut vivere nobis non desineret. Hunc scilicet Arbor illa* Piotrowsciorum, *cujus Stirps exstitisti, in Te nobis fructum dedit; sed Fructum extra Hesperidum jactantiam, nobis aureum; aut illud pomum, quo novus* Hippomenes *Aviam Tuam in benefaciendo celerrimam, sequeris.*

Neq; satis Tibi est, aureum fontem, Pactolô continuare. Non satis Ginwillo-Piotrowscianæ Arboris *plantam esse, hoc est* Aviæ Liberalissimæ *insistere vestigiis; Maternæq; ex* Wierzbowsciis Soleæ *cursum effusissimum promovere; sequi impetum* Sagittæ *Patriæ. Non satis post cineres fomitem alere pietatis, ita Majorum conservas beneficia, ut nova adjicias. Novum Samboriensi in Urbe* STANISLAO *Templum erigis. Peregrinus antea in Patria videbatur* KOSTKA; *unde nisi curru*

vectum

vectum aliquando hospitem vidimus, quia domô caruit; Tu domesticum effecisti, quò vicinior sit in commoda Poloniæ Tutelaris, & non minùs illam atq; Domum suam tueatur. Nondum illum sacrior Ordo aris admoverat; Tu inseruisti, ut victima saltèm pro Lechia esset, qui Mystes esse non potuit. Dixerim, Palatinus Masoviæ, *ex munere*, KOSTKARVM *erigis Domum*, *tanquam Tuam; & jam emortuam (satis enim in uno* STANISLAO *vixit:) recenti* STANISLAI *suscitas prodigiô. Quàm meritò ergo in Domum Tuam se* KOSTKA *recipiat, cui Domum obtulisti. Recepit; nunquam Aulâ Tuâ, imò cælô (tam sancta est!) abiturus, nisi ut Divis referat sidereis, ea se Domo agere, quæ rarò per Orbem, nullo in Polonia exemplô, tota planè, hæreditaria successione, parit Fundatores Societati.*

Interim in exaggeratione Tuorum Meritorum, fatiscit Oratio, tantòq; magis muneris decrescit parvitas, quantò liberaliores in laudibus Tuis esse volumus; quasi hoc ipsum novum beneficii Tui genus sit, quod de Te dicamus. Momenta Tua, Annales sæculorum; Illustria facinora Librorum opera superant. Arctior est, quàm ut Te capiat pagina; lentior, quàm ut Dignitatem Tuam assequatur calamus; hebetior, quàm ut punctum Honoris Tui attingat stylus. Quare aut STANISLAVM *hìc tantùm, aut Te in* STANISLAO *lege, & dignum aliquid oculo invenies. Nos Suadæ paupertatem, votô, (hoc enim divites sumus) Patria altißimis Honoribus emendabit. Ita precatur*

Illustrißimo & Excellentißimo
Nomini, Honoriq; Tuo

Addictißimus Servus
& Exorator

Stephanus Sczaniecki
Societatis JESU.

Facta est tranquillitas magna. Matth. 8.

PUbliczna niedawno przyniosłá byłá pocztá, że po wracáiącego odnowionym przymierza torem, w szczęśliwey z pokoiem komitywie, do Polski, od Oryentálney Porty; Wielkiego Posłá Jáśnie Wielmożnego J. M. P. STANISŁAWA, á właśnie ze Chrztu Swiętego, KOSTKĘ CHOMENTOWSKIEGO, Xięstwá Mázowieckiego, (to iest Oyczyny B. KOSTKI,) Woiewodę Generálnego; Wnuká Jáśnie Wielmożney Fundatorki Nászey Piotrkowskiey; á Syna Fundatorow Nászych Sámborskich, owszem y samegoż Fundatorá Kośćiołá Sámborskiego, pod tytułem tegoż Błogosłáwionego KOSTKI: ná záwdzięczenie iego *in bonum publicum* dźielnośći, między innemi publicznych powszechney Oyczyzny (ktorey nayiáśnieysza cáłość ná Wschodźie przez lat trzy utrzymywał) ápplauzow dokumentámi, pássowáć miano ná Oryentálne Rycerstwo, czyniac go *Equitem S. ANDREÆ*, álbo Káwálerem S. JĘDRZEIA; á w tym Rycerskim obowiązku, dálszych mu Honorow, y wiekopomney pámięći oblig záwięzuiac.

Więc y ia, *si parva licet componere summis*; ieżeli się godźi iák Niebo do źiemi rownáć; umyśliłem był, drugiego tegoż imienia, dotąd Błogosłáwionego, dźiś iuż zá nowym samey Naywyższey ná źiemi świątobliwośći wyrokiem, Swiętego STANISŁAWA KOSTKĘ, od Zachodu Rzymskiego, gdźie był dáley niż przed stem lat zászedł, y owszem z wesela áż Niebieskiego, wedle uroczystey Iegoż Ewángelij *donec revertatur à nuptijs*, gdźie był od Polski, wielkim do BOGA tákże o pokoy Legátem, z rownie wesoła o pokoiu nowina, do miłey Oyczyzny swoiey Korony Polskiey, w liczney nie iáko przedtym prześwietnych, ále, iáko to z Luc. 12.

Niebá przeświętych tytułow ozdobie, powracáiącego; ná Rycerſtwo tákże, ále iuż Occidentálne, páſſowáć; z teyże uroczyſtey Jego, biorąc áſſumpt Ewángelij: *Sint lumbi veſtri præcincti.* (Ibid.) Chćiałem go *Equitem Romanum* (wſzák ztąd tám od ſtárożytnośći Rzymſkiey zwyczay ten páſſowánia ná Rycerſtwo wyſzedł) álbo *Equitem* tákże *S. ANDREÆ*, to ieſt właśnie podobnie S. JĘDRZEIA Káwálerem, ále iuż Occidentálnym, pokazáć; bo w tegoż Swiętego Apoſtołá Kośćiele Rzymſkim, ten młody towárzyſtwá JEZUSOWEGO żołnierz, *Tyro Societatis*, iuż dáley niż od ſtu lat, pod zwyćięſkim Towárzyſtwá JEZUSOWEGO Znákiem, ſłużbę był przyiął; czy *ſub Romanis Aquilis* Orlę to Polſkie, wkrotce ſamego Niebá doroſło. A lub do Rzymu pieſzo, dáley niż kilká ſet mil, przez niedoſtępne Alpes, przez nieprzebyte Opoki, *per tot diſcrimina rerum*, otwártey ſzukáiąc Forty Jezuickiey, á wſzędźie przyięćia do Zakonu, bardźiey niż chlebá żebrząc, więcey niż przed ſtem lat záſzedſzy, drugi dźiewiętnaſtu Mieśięcy Annibal, twárdym cnoty idąc torem, u bramy Rzymſkiey, u Forty Nowicyáckiey ſtánął. Jednák *Eques*, y że ták rzekę konno po Káwálerſku powraca; częśćią że z pożądána pokoiu do nas śpieſzy nowiną; częśćią, że ſię iuż kiedyż tedyż, po ták wielu lat, wyżſzey, owſzem naywyżſzey ná źiemi doſłużył ſzarzy; kiedy go iuż w Swiętych regeſtr wpiſano, y w komput ſtárych Zołnierzy, záſłużonych Káwálerow, *inter Veteranos Milites* pomknięto, y *ad Societatem Civium Supernorum* przyięto; ktoremu, y Ziemſcy *Sanctiſſimi*, Naywyżſze ſkłániáią głowy.

Tákem chćiał; ále żebym ſię ieſzcze nie zdał, *ante victoriam canere triumphum*; álbo ná owę zárobić przymowkę: *Dicunt pax! pax! & non erat pax.* (Jer. 6.) Wſzyſtkoć nam o tym pokoiu, w Kośćiele powiádáią; á my wroćiwſzy ſię do domu, do drzwi, y do właſnego pokoiu, tráfić nie możem; y zieść nam ſpokoynie bez podźiału, by oſtátniego káwałká, dopieroż wyſpáć ſię bez chałáſu y uſpokoić nie dádzą: zgołá y czáſu do wytchnienia, bá ymomentu do odetchnienia nie máſz.

Więc to wprzod dźiś wam ná iáwie y ná oko iáśniey nád południowe Słońce pokażę; co ſię niegdy Jáśnie Oświeconemu tákże STANISŁAWOWI JABŁONOWSKIEMU

Hetmánowi

Hetmánowi Wielkiemu Koronnemu, Kásztelánowi tuteyszemu; to iest pierwszemu w Polszce, nie mniey cnotą y pobożnośćią, niż męstwem y mądrośćią znákomitemu Senatorowi, snáć tylko śniło: iákoby głos z Niebá słyszał: *Dopiero w Polszcze pokoy doydzie, iak stanie Kanonizacya Błogosławionego STANISŁAWA KOSTKI.* Co y listem do Oycá S. dánym, w ktorym o Kánonizácyą prośi, potwierdźił. Osadzćiesz Słuchácze moi, álbo iák dáley usłyszyćie, sadźić będźiećie, iák to *a propo* właśnie, do dźiśieyszego dźiękczynienia zá Dekret Kánonizácyi tegoż B. STANISŁAWA KOSTKI, dźiśieysza przypádłá Ewángelia, ktora ná cáłą Polskę, owszem ná cáły práwie świát, táką iákby się to iuż stáło, głośi pewnośćią. *Facta est*, á przynamniey, *fiet tranquillitas magna. Fiat fiat.* Niech się ták stánie! zápewne stánie, y ia się przy tym ná tey Ambonie zostánę. *Ad Majorem DEI Gloriam.* Zá Twoim Máćierzyńskim MATKO KOSTKOWA, *Mater mea est*; Wieżo Słoniowa, *Turris eburnea*, Polska Krolowa, MARYA Pánno błogosłáwieństwem. Mat. 8.

Naprzod przestrzegam: kto chce mieć od KOSTKI Swiętego pokoy (á ktożby niechćiał? *pacem te poscimus omnes*:) niechże wprzod da sam pokoy, przynamniey iuż Swiętemu KOSTCE. Stárodźiecinne młodych Studentow przysłowie: *da mihi pacem ego tibi decem.* A iesżcze stársza Rzymskiego Poety rádá: *Marce ut ameris ama.* A przećiwnym sposobem Duch S. groźi: *Væ qui prædaris, nonne & ipse prædaberis* Proporcyálnie y Pismo Boże: *Responde, &c. juxta, &c* wiećie komu, y iáko odpowiádáć każe. Isaiæ 13. Prov. 26

Byli tácy co B. KOSTCE Nászemu pokoiu nie dawali, *non est est pax ossibus meis*, śmieli tę Swiętą KOSTKĘ nie tylko nam Jezuitom, ále y Głowie Kośćiołá Chrystusowego, *vivæ vocis oraculo* B. KOSTKĘ Nowicyuszem Jezuickim głoszącey nie raz z gárdłá wydźieráć (iáko to záwsze pśia zazdrość ná cudzą kostkę wárczy!) byli mowię tácy; ále iuż od Kánonizácyi Swiętego KOSTKI, tuszę żadnego nie mász (ináczey skromnieybym *in, & pro domo mea Orator* mowił:) nie mász mowię żadnego (á przynamniey zá pewne odtąd nie będźie) nie tylko w tym tu Piotrowym Jezuickim, ále y tákże w Piotrowym JEZUSOWYM, á zgołá w cáłym Kośćiele Chrystusowym; ktoryby ináczey rozumiał, á zátym Psal. 37.

 choć

choć przyostrzeyszey mowie moiey nie wyrozumiał, dopieroż ktoryby się o prawdę gniewał; y szkodá też, boby się tym samym złość nierozumna wydáłá! Jákoż osądzćie sami, iákoby to był z rozumu obrány, ktoby śmiał w puł Páryskiey Sorbony głośić, że B. JAN KANTY, nigdy Doktorem Przeświętney Akádemij Krákowskiey nie umárł, á tu w Krákowie, nikt o tym baczny, nie watpi, ná co codźiennie (by go naywiększa nienáwiść, iák zwykłá ślepić chćiáłá) sam pátrzyć muśi; że od kilku set lat, ná łonie tey godney Mátki w pokoiu odpoczywa *in sinu Almæ Matris*, y przed tym wychowány, y teraz pochowány. Rownie, bá nierownie bárdźieyby szálał, bo mu nie tylko głowy y rozumu, ále y twarzy ludzkiey, Pismo nie przypisuie. *Non est pax ossibus*
Ibid. *meis à facie insipientiæ.* Ktoby o kilká set mil od Rzymu mowił, że B. STANISŁAW KOSTKA nie u Jezuitow umárł; ále się z Nowicyatu, wprzod niż do Niebá, do szpitalá w Rzymie Polskiego, pod tytułem S. STANISŁAWA, ten S. Pielgrzym przeniost. Właśnie, iákby to tylko dla tego, B. STANISŁAW od Nayświętszey BOGA Mátki námowiony, od Duchá S. przez ták dźikie pustynie, przez gory ták wyniosłe, przez kráie ięzykiem y obyczáymi nieznáiome, liczba nieskomputowáne, obszernośćią nieprzemierzone, do Rzymu był záprowádzony, nie tak żeby do *Societatem JESV* wstapił, iáko żeby z niey po krotkiey dość czásu chwili wystapił! kiedy osobliwie, Autentyczne pokázuią dokumentá, iáko Kośćioł STANISŁAWA S. Biskupá y z szpitalem oraz, dobrze nie rychło, w lat kilkádźieśiat po ześćiu Błogosłáwionego *KOSTKI*, Polskim się dostał Pielgrzymom, z hoyności *Stanisława Hozyusza*, Polaká Kárdynałá. Do tego; gdyby ten y urodzeniem ták świetny, y żyćiem ták Swięty, y z oboygá tego, ták záraz po śmierći swoiey, po cáłym Rzymie wsławiony Młodźieniaszek, (ták dálece iż ná świat cáły madrośćia głośny ná ten czás z Zakonu Nászego Kárdynał Toletus, zadźiwiwszy się ná niewidźiány przedtym tłum ćisnacego się Rzymu, do pogrzebu *KOSTKI*,
Mat.21. záwołał: *Heu me! Juvenis unus Polonus moritur, & ecce commota est universa civitas dicentes: Quis putas puer iste erit?*
Luc.21. (álbowiem cudotworna ręká Boska, záraz z nim byłá) *At ubi nos annosi moriemur senes, mortuis adstabunt pauci, sepultis*
nullus

nulli! Gdyby mowię, ták záraz ſławny STANISŁAW, gdźie indźiey procz *Societatem* miał umrzeć; czyżby ták drogi depozyt, bez żadney zátárgi, miał kto Jezuitom wydáć? ile że dopiero ná ten czás Zakon ten podraſtáć począł, á zátym y do odporu ſłábſzy, y do inwidyi (co nowym ſtanom zwyczáyna) był ſpoſobnieyſzy. Záś ieżeliby gwałtowna (co niepodobna) śiła, czy ſztuka iáka wydrzeć go komu miano; ázażby cáła gęba, y pełnemi Księgámi, záraz zrázu ná Nas o krzywdę iáwnie prawdźiwa nie wołano? kiedy przy niewinnośći náſzey, tyle wykłámánych, y áni przyśnionych kálumnij rożnych, y teraz náwet, do woli, y wymyſłu ſwego, kto tylko w BOGA wierzy (y owſzem kto przez to ſamo nie bárdzo wierzy) co żywo ná Jezuitow wali; ták dálece, że ſię práwie ná iednymże celu w towárzyſtwie z ſwym Pryncypałem zdádza bydź położeni: *In ſignum cui contradicetur.* Náoſtátek w ſamymże Rzymie, w żywym z mármuru obráźie, w komorze Jezuickiey o kilká krokow od Páłácu Papieſkiego, codźiennie *KOSTKA* po Jezuicku umiera; y ná to Rzym cáły nabożnie pátrzy, y ia ſam nie dawnom pátrzył: A nikt o tym (chybá czy znowu do ták miſterney *ad vivum* ſztuki, duſzá ſię nie powroćiłá) nie wątpi; y owſzem, Głowá cáłego Kośćiołá Chryſtuſowego, nie tylko y *vivæ vocis oraculo*, ále y *manu & motu proprio* piſze, y práwie iáko ártykuł wiáry dekretuie: *Ad novum ac inſigne decus Societatis JESV de Catholica Religione multis nominibus meritæ, in qua ſcilicet Beatus Juvenis conſummatus in brevi explevit tempora multa, &c.* ſłowo w ſłowo. Decret. Rom.

Záczym to, dotąd bayká y nierozumne kłamſtwo bydź mogło, odtąd iuż bezbożne práwie przećiwko wierze świętey bluźnierſtwo będźie: Rowne práwie owemu, w ktorym heretycka bez czołá y wſtydu nienáwiść, Głowie cáłego świátá Rzymowi, zárzucáć śmiáłá, że w nim Xiążę Apoſtołow Piotr S. nie poſtał, áni umárły po dźiś dźień leży, lubo dáley niż od tyśiácá y ſześćiu ſet lat nie w Rzymie tylko, ále y po cáłym świećie żaden zdrowego rozſadku, o tym nie wątpił. A nákoniec, kto ieſzcze przy tym upornie ſtawáć będźie, niech ſię, y ſłuſznie obawia, áby mu kośćia w gárdle, przy śmierći nie ſtánał S. STANISŁAW KOSTKA, uymuiąc ſię o krzywdę honoru ſwego; czego iák ia nie życzę,

 ták ſię

ták ſię ten, ktożkolwiek ná to záſłuży, niech ſię obawia.

Rzeczećie: ey przećięć *crude*! *Crude*? á ktoż ſię kośći dowárzy? twárda to choć máła *KOSTKA*, nie káżdemu ſię da zgryść, dopieroż ſtra-wić: choćby od piekielnego Cerberá, zdawná ná tę S. KOSTKĘ wárczacego, zębow pozyczył. *Crude* odpowiádam? á nam nie *crude* zádawáia, nie do żywego wſkroś kośći przenikáiac doymuią? y wolnoſz będźie nátárczywemu fałſzowi *offenſive* z záoſtrzoną inwidyą bić ná niewinność? á prawdźie nie wolno będźie *jure naturæ*, przynamniey *defenſive* czynić, álbo przynamniey mowić o niewinność? Wſzák *qualis interrogatio*, dopieroż *improperatio*, *talis reſponſio*! Nie ſtáło rácyi ná odpowiedź Stározakonnym Doktorom y Fáryzeuſzom dyſputuiącym z moim Szczepanem Swiętym, áż oni nań do kámieni, á Szczepan S. przynamniey do ſłow nie miękkich, *Durâ cervice, vos ſemper reſiſtitis Spiritui Sancto.* Prawdá, że ſię potym zá niemi modlił. *Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum.* ále też y ia Paćierz im álbo *ter Pater* powiedźiawſzy, z Ambony zſzedſzy, iednymże z Pátronem moim duchem, poklęknę przed Ołtarzem, *poſitis autem genibus*, y Paćierzá dokończę, *Sicut & nos dimittimus, &c.*

Actor. 6. *Actor. 7.* *Ibid.* *Ibid.*

Tym czáſem wybaczćie *juſto dolori!* y nas też boli iákby nas po koſteczkach rozbierał, kto nas z tey *S. KOSTKI* obiera. Weźćie tám ſobie iák chcecie ſtáre Adámá kośći. *Tulit unam*: (á choćby y wſzyſtkie) *de Coſtis*. Ale nam Niewinnego Młodźieniaſzká *S. KOSTKI* nie bierzćie. Po tey præliminarney exkurſyi, y pierwſzym niby dálſzego o Pokoiu tráktátu Proiekćie, wroćmy ſię do záłożoney propozycyi. Dopiero pokoy w Polſzcze doydźie, kiedy STANISŁAWA KOSTKI Sławá ná ſtopniu Swiętych *in gloria Sanctorum* ſtánie! *Fiet tranquillitas magna.* A iák to w dorywczą tylo, podrożnemu Káznodźiei, dáley głębſzego wártowáć piſmá nie przyſzło, *obviam* záraz *probationem*, z teyże ſamey dźiśieyſzey biorę Ewángelij. Dwiemá ſię rzeczom, rownie iednegoż podźiwienia godnym, ná tym morzu przypátruię. Naprzod, że Ss. Apoſtołowie w owey powſzechney nawáłnośći y wſzytkich niebeśpieczeńſtwie, o rátunku nie myślą, żaden ſię do wiosłá, choć Rybáczego rzemiesłá biegli, nie bierze, ieden drugiego lubo w złym rážie do dobrey rády,

Gen. 2.

do

do pomocy nie wzywa, ostátnia tylko iedyney nádźiei otuchę (co więc y gnuśney, y morzá nieświádomey kánálij, zwyczáyna) w modlitwie zákłádáiac, do Páná JEZUSA wołáia: *Domine salva nos perimus*. Druga: że lubo dla zdraycy iednego Judaszá, wszyscy z łodką tonęli, (iáko się tego choć w kilká set lat potym, iákby ná to pátrzył, domyśla Hipponeńśki Infułat Augustyn S. *Vnius delicto cunctorum merita quatiuntur.*) przećię go, lub o zgubę wszytkich chodźiło, gwałtem z łodźi, iáko niegdy Jonaszá w morze nie wyrzucáia. Ale snáć nayłáskáwszy Pan JEZUz nie dopuśćił; ták iáko w przyszło Niedźielney Ewángelij, kakolu z pszenice wyrywać zákazał. *Sinite*. Dayćie mu pokoy, poydźie to bez tego samo swego czásu ná gáłaź, á potym y ná dno w śiárczystym morzu piekielne! Dawszy iednák pokoy, reálney w Ewángelij łodce Chrystusowey, y Apostołom, do mistycznego przenieśmy się oceánu. Już to zwyczáyna y iáwna állegorya. Okrag świátá tego, morze to: *Mare magnum, & spatiosum*. Łodká Krolestwo, *Magna Reipublicæ Navis*; burzliwe wiátry y nawáłnośći poboczne, *motus magnus*; sa woyny y náiázdy nieprzyiaćielskie. Záś Judasz w łodce, sa to wewnętrzne niezgody niechęći, y Judaszowskie nieszczerośći, zdrády y záwźiętośći; y ták, *foris pugnæ, intus timores*; ieden się drugiego boi, ieden drugiemu nie dufa, radby ieden drugiego, nie tylko w morzu, ále y w łyszce wody utopił! wszyscy iawne niebespieczeństwá widźiemy, teráźnieysze ućiski czuiemy, przyszłe przeczuwamy, ná przeszłe się uskarżamy, tonacych w oczách nászych, żáłosne krzyki słyszemy, bá y sami, rátá z przestráchu ieszcze gorszego co raz lichá, wołamy wszyscy: á żaden nie rátuie! bo iedni niechca, drudzy nie moga, trzeći nie śmieia? dla rozerwánia żagli, lin, sznurow, i nayśćiśleyszych Kolligatow. Záczym *inter Dissidia*, urodźiłá się z złey Mátki, nie lepsza Coreczká *Desidia*, y desperáckie rak opuszczenie. A morze co raz się to bárdźiey burzy, Łodká skołátána co raz się bárdźiey nurzy, y graży; iuż iuż giniemy *perimus?* iuż tylko o iednę literkę od zguby ostátniey iesteśmy, *perijmus!* zginęliśmy! iuż wodá o pálec tylko od łodki, á śmierć o włosek od głowy. *Vno tantùm gradu nos morsq; dividimur.* Rátá dla BOGA kto cnotliwy! á rękę w złym ráźie, y toni poday. Rátuiac nas czásem

Matt. 8. · Mat. 13. · Ps. 103. · 1. Reg. 20

Postronni, ſamśiedźi; ále coż; tak właśnie, iáko owo gdy dom gore, albo ſię okręt rozbiie, co żywo *in adjutorium* rátowáć bieży, lecz czáſem bá práwie záwſze, ćiſz ſami (*ut ſe aſſerunt*) Auxyliárni, więcey rozkrádna, y rozſzárpia, niż ſamo pochłonie morze, lub ogień. Więc kiedy z nikad rátunku ná źiemi nie máſz, chybá tu do niebá rekurs, do ss. Pátronow Polſkich ápellácya! *Subvenite Sancti DEI.* Ey Swięty Arcybiſkupie Gnieźnieński y Prymáśie WOYCIECHU, nu ieno pierwſzy ſię rzuć do wioſłá, ktorymeś niegdy w czerwonym krwi Twoiey morzu, dobrze ná Koronę Męczeńſka robił! S. STANISŁAWIE Biſkupie Krákowſki, do laſki y Páſtorału, dná ſię y brzegu dobieray! S. JACKU do płaſzczá, ktorym niegdy Elizeuſz Jordanowe wody oſuſzał, pod ktorymeś y ty ſam, ſzeroka wiſłę przepływał, y Twego Zakonu S. RAYMUNDUS morze Bárcynoneńſkie przebywał! S. KAZIMIERZU do Krucyfixá! choćby go y w morze wrzućić, iák niegdy XAWIER moy uczynił, y fale uſpokoił! Ale áh mnie! y cáłey zemna Oyczyznie! dármo tonace we łzách, do niebá podnośim oczy, nic ztámtad nie wypłáczemy! lub nas przedtym, ćiż Swięći Pátronowie Polſcy, nie z iedney oſtátniey wyrywáli toni; teraz nas iákoś rátowáć niechca, czyli nie śmieia? Dopieroż inni ieſzcze nie Kánonizowáni, choć náśi tákże Rodacy, BB. JAN z Kętow, STANISŁAW z Káźimierzá, SZYMON z Lipnicy z dáleká ſtoia: *Proximi*
Luc. 23. *à longè ſteterunt*, przyſtapić przed zágniewánym BOGIEM nie śmieia, rátowáć ani myśla. Więc Wy przynamniey Madre Panny, y Ss. Pánie; *devotus fæmineus ſexus*, Ss. JADWIGI, KUNEGUNDY, SALOMEI, do zwyczáyney ná morzu by w naywálnieyſzych inſultách bierzćie ſię tarczy, do Białogłowſkiego orężá, do modlitwy: *Domine ſalva nos*
Matt. 8. *perimus!* Ey dármo! y te zdumiáłe tylko oczy ſpuśćiwſzy, á wznieśione przedtym do BOGA zá námi, ręce opuśćiwſzy, oſtátniey náſzey zguby czekáia. Jákoż ſłuſznie to opuſzczenie od wſzyſtkich Swiętych ćierpiemy! że im nas y z więcey y z większych ták wiele rázy oſtátnich toni, Pátronowie Náśi wyrywáli; im ná nas więcey, y co raz większego lichá ſię wáli, tym mniey ieſt, y owſzem nikogo cále nie widáć, ktoby rátował. BOG zágniewány niechce, Swięći nie śmieia, bá y ſnáć áni moga! A to dla BOGA czemu? Bośmy

im,

im, co raz (po ludzku mowiąc) á oni zá nas, iáko Rękoymie, poprawę BOGU obiecowáli! Aż oto przeszłych niepámiętna, teráźnieyszych nieuważáiąca, przyszłym nie zábiegáiąca, co raz to w większe, iák grzechy, ták y karania, y náwáłności západa Polská. Y dla tego stárzy Swięci Obrońcy náśi, y pálcem się tknąć rátunku, dopieroż ręki tonącym podáć, y BOGU zá nas iuż ręczyć niechcą; iákby iuż ták o nászey popráwie, iák o swey obrony przed BOGIEM skutku zdesperowáli. A do Niedźielney w Ewángelij dźiśieyszey stosuiąc się Allegoryi, naywyższy niebá, ziemi, y morzá Rządzcá BOG nász, ná nie máłą Páństwá nászego Łodkę, wielkie, to od pułnocy, y Báltyckiego; iákoby od czerwonego morza, woienne náwáłności: to od żáłobnie czarnego, iákoby od umárłego morzá, nie mnieysza burzę powietrza, y głodu przepuśćił. A zgołá, *Omnes fluctus suos induxit super nos, ita ut navicula operiretur fluctibus*; wewnatrz zdrádliwemi falámi, z boku biiącemi wáłámi. A my co ná to? á to iák ná złość; nie tylko wyniosło nádętych żagli nie odćinamy, nie tylko ćiężarow grzechowych ná dno nas piekielne pogrążáiących, z sumnienia przez Spowiedź nie wyrzucamy! nie tylko w upokorzonym, przy gruntowney nádźiei sercu, kotfice nie zárzucamy; ále iefzcze nád to, iák do humoru upornie przećiwko wodźie, przećiw cáłemu á nie iednemu ná nas poburzonemu morzu pływamy, BOGU dobrotliwie nas karzącemu, wśćiekłą się złośćią sprzećiwiáć śmiemy, y ieszcze złośći z bezbożnym onym Acháſem przyczyniamy. Gwałtowne wichry, to wáchlarzámi, to wyniosłemi iák żagle fontáziámi, iákby ná urząd poddymamy! to się w naywiększym śćisku, obręczámi, y dumną fantázyą nádstáwiamy, y odymamy! właśnie ni owe fale y piány morskie, álbo bombele; im wewnątrz tczeysze, tym powierzchu odętsze! álbo iák piełká studentska, co, im ią bárdźiey o źiemię, álbo o twárdą śćiánę bijesz, tym wyżey skacze! álbo ni owá chłopięca wártałká, ktora im bárdźiey dźiećiná biczem záćina, tym biegley y skoczniey w kołko táńcuie! tym bárdźiey podskákuie! *Impij in circuitu ambulant*, álbo náostátek, iáko te wásze modne obręcze im ich mocniey bednarz pobija, y kołáce tym się śćisley beczki, álbo ántału trzymáia. Y dla tego Swięci Stárśi Pátronowie náśi, doznawszy ták wiele rázy

Psal. 87.

Psal. 11.

wiárołomstwá náſzego w obiecowániu poprâwy; nię tylko przy nas ſtawáć, zá námi ſię do BOGA wſtáwiáć niechca, ále y o żáłoſnych od nas przenośinách, ſnáć z owemi Jerozolimſkiego Kośćiołá Aniołmi zámyśláią: *Migremus hinc, migremus hinc.* Kto chce ná dno do piekłá, to go y noga popchnąć odchodząca. *Curavimus Babylonem & non est sanata, derelinquamus eam.* Właśnie iák owo y naydoświádczeńsi Medycy, zdeſperowánego, y śmierći niż żyćia bliżſzego, odſtępuią Pácyentá. Jákoż nic słuſznieyſzego, iáko, áby nas ći święći Lekárze odſtąpili, kiedy ich Recept, y zdrowey rády, do polepſzenia żyćia, do zdrowego, przynamniey po ták nie iędney ſzkodźie, rozumu, upornie záżywáć niechcemy; y owſzem cáleśmy ich świętych obyczáiow, y Przykazań Boſkich, y stáropolſkiey poczćiwośći dáleko odſtąpili.

Jer. 51.

Jednákże ieſzcze nádźieie nie traćmy, ieſzcze Nas ſamśiedzkie Páństwá nię grzebćie. *Nondum Lechiam, vicina inferte sepulchro Regna! nec aut Tyberim fletu, aut attollite Rhenum.* Ktożkolwiek bowiem, dźiśieyſzo Ewángelicznym Apoſtołow przykłádem, by też iuż śmierć zá gárdło chwytáłá, ſzczerym wezwie áffektem Imięnia JEZUS. *Quicunq; invocaverit Nomen Domini JESV, hic salvus* y owſzem *Salvator erit*: Uſpokoi ten bez wątpienia, wſzyſtkie ſzumy y náwáłnośći morſkie, kto z Uczniámi, czyli z ſocyuſzámi Jezusowemi modlić ſię ná morzu náuczy: *Domine salva nos.* Albowiem nie máſz Imienia zbáwiennieyſzego. *Non enim aliud est Nomen in quo oporteat nos salvos fieri,* oprocz Imienia Páńſkiego Jezusowego. *Quod est super omne Nomen.* Dla tego wzwyż pomienionym Pſalmie Dáwid w oſtátniey toni opuſzczonym tákże od Domownikow będąc: *Proximi & noti recesserunt a me* do ſamego ſię Páná y Zbáwićielá o wybáwienię udáię: *Et ego ad Te Domine clamavi, & mane Oratio mea præveniet Te.* A ktoż ſię zá nas nayſkuteczniey do zbáwiennego Imienia Páńſkiego Jezus, záſtáwi? kto rániey wſtánie, y ieſzcze słońce bá y Jutrzenkę poprzedźi? *Mane præveniet?* iężeli nie młody STANISŁAW? nád ktorym wſzák dość ráno, bo ieſzcze przed ſpráwiedliwośći słońcem, z świętego Chrztu morzá, wynikáiącym, Imię Páńſkie záiáśniáło. Ten to ieſt JAKUB, ktory nim ná świát wyſzedł, *Cùm nondum natus esset,* iuż BOGU ulubionym, y ſerdecznym Imienia JEZUS Sygnetem, iáko znákiem Niebieſkim;

Rom. 10.
Actor. 2.
ad Phil. 2.
Pſal 82.
Ibid.
Ibid.

bieskim; ieszcze w żywoćie Máćierzyńskim, práwie záślubiony! Młodszy w lećiech niż Páweł, iák nád Ezaá Jákub, y owszem naymnieyszy, bo *Novissimus*, (álbowiem trzećiego Brátá iáko y Jákub nie liczył) czyli *Novitius Minimæ Societatis*. Ten mowię Jákub, ktory przy konániu práwie Oyczyzny swoiey, áż do ostátnich śił, z BOGIEM się ná modlitwie pásuie, ktorego się obiemá rękomá chwyćiwszy, poty puśćić niechce, *Non dimittam Te*, pokiby ná nim pożądánego tráktatu nie wyćisnał, pokiby *post mille pacis oscula*, y iemu, y cáłey iego Polszcze, Boskim swym Pácyfikałem nie pobłogosłáwił. *Donec benedixeris*. Dopieroż máiac ná pomoc, uprzedzáiaca Słońce, Jutrzenkę, to iest Mátkę JEZUSOWA oraz y swoię, (luboć y sam KOSTKA Nowa Jutrzenka Sármáckiego Niebá ogłoszony) śilnym nieiáko będac samemu BOGU, z wiecznym pokoiu przymierzem, do Towárzystwá JEZUSOWEGO, do Herbu náwet spolnego; á náostátek do błogosłáwionego widzenia Boskiego: *Israel videns DEVM*. przypuszczony. Bo ktożby częśćiey, y bliżey, á zátym iáśniey ná twarz Boską, y JEZUSOWA pátrzyć y iey się nápatrzyć mogł do woli, ieżeli nie Socyusz? á zwłaszczá ták boku Páńskiego bliski, ták go do p[illegible]rśi przytuláiacy, y ták do sercá przypadáiacy, iáko STANISŁAW? Ten to iest JOZEF, tákże naymłodszy między Bráćiá, w większe á większe co raz Honory w Kośćiele Bożym podrastáiacy, *Joseph accrescens*, á dźiś iuż w doskonáłym ná Niebie południu stawáiacy, *usq; ad perfectum diem*. Ten to Jozef, ktory, zostáwiwszy w rękách zniewieśćiáłemu świátu Senatorską Purpurę, álbo Płaszcz; tylko (bo do niey sercá nigdy nie przykładał) áż do Zakonney klauzury, iák do dobrowolnego więźienia uszedł; y tám pod sáme niebiosá wynieśiony, y owszem do sámego Niebá przenieśiony, gdy náwet obcym (niby to Egipt) Narodom, w ták wielu, y ták wielkich niebeśpieczeństwách, práwie się JEZUSEM y Sálwátorem stáie! dopieroż Oyczyźnie, y Powinowátym swoim, dáleko bárdźiey y Protektorem y Towárzysko domowym Sálwátorem, ten *Socius JESV*, ten Jezuitá bydź muśi. Ten ći to iest *Samuel, inter eos qui invocant Nomen ejus*, od pobożney Mátki, nie tylko do czásu pożyczony BOGU z dźiećińśtwá swego, *Commodatus Domino*; ále też wiecznemi czásy, ieszcze w

Gen. 32.
Ibid.
Ibid.
Ibid.
Gen. 39.
Psal. 98.
1. Reg.

żywoćie

żywoćie Máćierzyńskim, w dźiedźictwo JEZUSOWI oddány, y dla tego od niegoż támże záraz, iáko włásny depozyt, Sygnetem Imienia JEZUS zápieczętowány; ktory upádła cále, ow Izráelitow, á STANISŁAW Polakow Sławę, ná nogi nie raz postáwił. Ten náostátek iest ow tákże naymłodszy z Bráći, ieszcze Pácholę, máły DAWIDEK, ktory ná ten czás, gdy inni stárśi y zásłużeńśi *Veterani*, y Rycerze dawni, doświádczeni Ss. Pátronowie, niby ustáli. *Cessaverunt fortes in*
Jud. 5. *Israel.* On się ná Goliatá strásznego, *Exprobrantem acies Viventis DEI*, odważył w Imię Páńskie, ná Imię JEZUS. *In Nomine Domini.*
1. Reg. 17. Laskę tylko Pielgrzymska, o ktorey niegdy do Rzymu zászedł, á pięć nayczystszych literámi Imienia JEZUS znáczonych kámyczkow, ná obronę wźiawszy, ná
Prover. 18. ktorych *Turris fortissima Nomen Domini*, nieporuszona stoi; z ktorych iednym, á ieszcze naypierwszym, to iest ná pierwszym záraz do Jezuickiego Zakonu wstępie, ieszcze *in primo* młodych Zołnierzy *Tyrocinio*, záraz *in prima fronte* uderzył w czoło Goliatá, y wieża owę ćielista (iáko go Złotousty Doktor názywa) Błogosłáwiony KOSTKA obálił, á Pokoy ustánowił. Albo náostátek, iáko ow máły kámyczek, *La-*
Dan. 2. *pis de Monte*, z *GORY ALBANSKIEY*, dźiś Quirynálskiey spadszy, státuę owę, z rożnych nieprzyiáznych Narodow, iáko metallow, przećiwko nam zebrána, przy ostátniey Kánonizácyi swoiey w nogi uderzył, obálił, y w proch rosprо-
Ibid. szył; sam zás kámyczek *Crevit in Montem Magnum*, przez Herbowne Naywyższego Biskupá, KLEMENSA XI. GORY, *in Vrbe Septicolli*, áż do Niebá sámego wynieśiony! á wracáiac się do morzá Tyberyády! Tá to iest *Pharos*, tá nayiáśnieysza wieża Imienia JEZUS, ktore ná pierśiach J. W. STANISŁAWA Mátki, gdy ieszcze pod ćieniem wnętrznośći
Mat. 17. iey spoczywał *resplenduit sicut sol.* Tá *Pharos*, ktora ná ten czás, gdy niebo grubymi obłokámi gwiazdy zásępi; oná choć między czarnymi, iákoby sukniey Jezuickiey, umbrámi, ták iáśnie świetnemi *in splendoribus Sanctorum*, ieszcze *ex utero* świeći promieńmi; iż o ktora się wieża burzliwego morzá flukty łamia y krusza; *hic confringes tumentes fluctus tuos*: do tey
Psal. 109 bespiecznie y spokoynie, iáko *ad portum bonæ spei*, skołátáne okręty ná odpoczynek, iáko do Domu y Pokoiu włásnego przystępuia. Jednym słowem, Imię to Naysłodsze JEZUS, by nay-

by naygorſzczeyſze, y naygorſze morze, gdźie go nie znaydźie, ſłodkim, y ſpokoynym *mare Pacificum*, uczyni. Y owſzem (co dźiwnieyſza) Imię to JEZUS, y Towárzyſkiemu názwiſku ſwemu Jezuickiemu, hoynie teyże mocy udźielić raczyło: luboć y tá moc, tám ſię do Pryncypała wraca, zkąd wypływá: *Flumina unde veniunt, revertuntur.* Zgołá, Imię Swiętego JEZUITY, teyże *per participationem* dźielnośći. Tu właśnie ſłuży; proſzę ſłuchayćie, żeby mi kto nie przymowił, że czáſem tylko drugim przymawiam, ſami śiebie nie przepomináiac, mowmy y ſobie, choć żártem (ácz tylko w chwalebnym ſenśie) prawdę. Niewiem czy śmiechem, czyli ſarkázmem, dość że do moiey máteryi, ktoś ſamśiádowi, kiedy mu ſtáwy coraz gwałtowna wodá zrywáłá, ták dálece, że y upuſtow, y owych ſłupow (ktore wy trefnie, á niepotrzebnie zowiećie) náſtárczyć nie mogł; on mu porádźił mowiac: tylko tu choć naymnieyſzego Jezuitkę poſtaw, choć oſtátniego Nowicyuſzá, *Noviſſimum Novitium*, záſadź, to go y piekło nie ruſzy, dopieroż nie wyſadźi. Toć żárt, czyli ſarkázm? ále to nieomylna; nie boy ſię choć iuż zdrobniáła Polſko! *Nolite timere puſillus grex.* (tę przedtym, choć tylko ná Błogosłáwionego KOSTKĘ czytano Ewángelią) dopieroż teraz, przy iego między Swiętych inſtallácyi, y wpuł ſaluiacego morzá, bać ſię nie trzebá: ſtánie Swięty STANISŁAW, zá naymocnieyſzą támę, utrzyma by nayśilnieyſzą od morzá nawáłnicę. Więc ſię niewinnym Nowicyuſzem Jezuickim, przećiwko wſzelkim wod nátárczywośćiom: *Aquæ multæ, populi multi*, beſpiecznie Polſko záſtáwiay STANISŁAWEM. Ták niegdy Pánieńſkie S. KATARZYNY ſtopy ná brzegu ſtánawſzy, wylewáiaca Tyberim w Rzymie záſtánowiły; ſtánie ná grobli, y ná gránicách, iáko kolumná nienáruſzony STANISŁAW; ná ktorym Niebo, woiennym burzom, ná ladźie y ná morzu, zápiſze: *Non plus ultra.* A w oſtátku: ieśli kto, chocći wiernemu, przećięż ſłudze, á zwłaſzczá ieſzcze nie ták zdolnemu, bo młodemu, nie bárdzo duſa: Ponieważ ieżeli Sternik okrętu, Pan Domu, nie przypilnuie, *Niſi Dominus cuſtodierit*, dáremno y w pierwſzey záraz ſtraży, ieſzcze przededniem národzenia ſwego, wſtawa ná Imię JEZUS; *Vanum eſt ante lucem ſurgere*, y *in ſecunda vigilia* Błogosłáwiony; y dźiś iuż *in*

Eccl. 1.

Luc. 12.

Pſalm. 126.

D tertia

tertia vigilia, S. Strażnik Koronny STANISŁAW czuie:
Ibid. *Frustra vigilat qui custodit.* Zgodá y ná to. Więc podźmy do Páná samego; *Domine salva nos.* Ale coż? kiedy Pan śpi: *Ipse verò dormiebat.* A kto Lwá tego z Judy przebudźić
Apoc. 5. się ośmieli? *Quis suscitabit eum?* chybá się konfident iáki Páński, y Pokoiowy od sercá (iák więc u Pánow ná świecie bywa) ná to odważy. A ten kto táki? ieżeli nie naymłodszy z Towárzyszow JEZUSOWYCH STANISŁAW? ná ktorego się niewinnych pierśiách, máluczki JEZUS przesypia. A ktoż go bespieczniey obudźić, y o co zechce prośić może? Ták niegdy choć Xiążę Apostołow PIOTR S. sam nie śmieiąc, przez rowiennika práwie we wszystkim STANISŁAWOWEGO, JANA S. w pierwszym Kollegium JEZUSOWYM tákże naymłodszego, Kochánká Jego naywięk-
Joan. 21. szego, *Quem diligebat JESUS*, do pierśi nád innych przytulonego, *Recubuit super pectus*, zá Syná Mátce Nayświętszey
Ibid. oddánego: *Ecce Mater tua*, przez tego mowię samego PIOTRA S. poufale Páná o zdraycę pyta, ták to do Paná przez JANA, do JEZUSA przez STANISŁAWA! Jákoż nie wątpię, że y w dźiśieyszey Ewángelij, pierwszy JAN Páná obudźił, y wy ná tymże Obráźie widźićie, iák poufała, iák niesłychána od wiekow konfidencya, przesypiáiącemu się ná łonie y pierśiách swoich, Dźiećięćiu JEZUSOWI, Pánu y Zbáwićielowi swoiemu, po ćichu zrázu, á co raz głośniey do uchá
Psal. 43. szepce: *Exurge quare obdormis Domine, in Te Domine speravi ut*
121. *non confundar, cùm loquar inimicis tuis in PORTA.* Bo ktoż Pánu JEZUSOWI, á komuż sługá iego wierny STANISŁAW nieprzyiáźnieyszy bydź może, iák Porćie Otomáńskiey, y dáley iuż ledwie nie *imperativè* woła: *Exurgat DEUS & dis-*
Psal. 48. *sipentur inimici ejus.* żeby snáć iák znowu kto nie bluźnił: *Ne fortè dicant in Gentibus.* Onoż ow JEZUS, ktory y Piotrá, y innych Apostołow ná morzu tonących, salwował: *Alios sal-*
Mat. 15. *vos fecit*, á dźiśiay śiebie w Kośćiołách, y ieszczesz swoiey Polskiey, salwowáć snáć nie może. Y iużći iáko niegdy tegoż Imienia wász Biskup, STANISŁAW S. od czterech lat zmárłego Piotrowiná, ták dźiś nász młody STANISŁAW, iákoby ná nieszczęśćie násze zásypiáiącego, obudźił Zbáwićielá. Otwiera ná nas, kiedyż tedyż, owe miłośierne swe oczy Pan JEZUS; podnośi głowę, wyćiąga szyię; przećiera

czoło!

czoło! rámionmi ruszy, wystáwi zá łodkę pierśi: y ledwie nie cáłym soba nád morzem wiśi. Z tym wszystkim wichry wieia, báłwány bija, morze się burzy, Łodká się nurzy! wszyscy ná głowę tona/ rátá ná Páná wołáia. *Perimus!* Dopiero Pan JEZUS podnieśie rękę práwa, pogroźi wiátrom, ostátnio naymnieyszym pálcem (bo dosyć ná tym iednym, by ná tyśiaczno Dekumáńskich fluktow uśkromienie, gdyż ieżeli, choć tylko *extremum digiti*, ubogiego owego ná łonie Abráhámowym spoczywáiacego Łázárzá, ná ugászenie piekielnych Bogaczá pożárow, dosyć było; dopieroż árcydosyć y nád to: ná naymnieyszym páluszku Páná JEZUSA, w ktorym sa wszystkie madrości y wszechmocności Boskiey skárby zámknięte; y ktorego *Minimus digitus, grossior est dorso Patris nostri Abrahæ*; ná poskromienie by naygwałtownieyszych nawáłności morskich,) naymnieyszym tedy P. IEZUS pogroźił páluszkiem, *Comminatus est ventis*, ktorym, otwárte ná zgubę łodki, wichrow pászczeki zámknał, y gębę morzu, iuż ná pożárćie gotowa zátkał. Zgołá ták się wszyscy uspokoili, iákby im dał cáła Práwica Boska po gębie/ áż z wielkiey burzy, nie mnieyszy się stał pokoy. *Facta est tranquillitas magna.* Y ráć iest *Mutatio dexteræ excelsi*, owszem Pálcá iednego, á ieszcze naymnieyszego! Wiećie dobrze, że zá zdániem Doktorow Ss. Kośćioł Chrystusow, iest to *Corpus mysticum* IEZUSA Páná nászego. Głowá w tym ćiele, *Caput aureum*, Naywyższy Papież y Oćiec S. Szyiá wyniosła *Collum sicut turris*, sa *Cardinales Eminentissimi*, ktorych się ráda, iáko *in Cardinibus*, Głowá obraca. Oczy, sa czuyni Pásterze, Biskupi, Práłaći. Czoło y Twarz ozdobna, sa Ss Pánieńskie Zakony. Pierśi, śrebrnym głosem y białym kolorem wdźięczne, iest Przeświętny Zakon DOMINIKA S. y káżdy Káznodźieyski. Zdolne Rámioná, sa niezliczone práwie Zakony, Seráfickiego FRANCISZKA, przez się niegdy, á dźiś przez licznych Potomkow swoich, Láteráńska Bázylikę dźwigáiacego. Ręká záś lewa, sa świarobliwie miłośierne Zakony, ná usługę Bliźnich w szpitalách, w więźieniách, w wykupowániu, z niewoli Pogáńskiey, &c. poświęcone. A náostátek Ręká práwa, iest około dusz ludzkich zbáwienia (ktore przećię *plus est quam esca*,) w Winnicy Páńskiey prácuiaca *Societas JESU*, iáko ia y KLEMENS VIII. názwał: ktory

Luc. 16.

3. Reg. 12.

Psal. 76

Cant. 7.

Matt. 9.

też pierwszy STANISŁAWA nászego Błogosłáwionym mianował. Záś pięć Pálcy u tey Ręki, iest pięć Swiętych iey Wyznawcow. Pierwszy wielki Pálec, iest pierwszy Fundator y Oćiec S. IGNACY, iáko go y PAWEŁ III, Papież, *Institutum Societatis* potwierdzáiac, názwał: *Digitus DEI hic est.* Drugi Pálec, álbo Index, iest Indyiski Apostoł, XAWERY. Trzeći Pálec, iest tákże trzeći Generał Zakonu tego BORGIASZ. Czwarty, ktory y serdecznym zowia, iest serdecznie kochaiacy powołánie do *Societatem*, Theolog ALOYZY. Ostátni *Novissimus*, y naymnieyszy Páluszek u tey Ręki, iest B. KOSTKA, *Minimæ Societatis* Nowicyusz. Do tego, tenże pálec zowie się *Auricularis.* Bo (Iákom wyżey námienił) B. STANISŁAW, iest naypierwszego przystępu Pokoiowy, naybliższy uchá y sercá *JEZVSOWEGO* zausznicze; á zgołá, záwsze ma Páná w ręku; Więc o cokolwiek, niesłychána po Antonim S. poufałośćia, do uchá Dźiećiny Niebieskiey, ktora ná ręku piástuie, poszepce, nieomylnie uprośi. Ten tedy máluczki Páluszek iák naprzod przy sublewácyi Ręká Boska wzgorę podniosłá; Dźiś záś przez Naywyższa Kośćiołá Chrystusowego Głowę, iuż naywyżey, áż do Niebá wyniosłá; tym samym, morzu y wiátrom przećiwnym pogroźiłá: *Comminatus est ventis.* A ieszczeżby śię pokoiu y ućiszenia nie
Matt. 8. spodźiewáć? *Fiet tranquillitas magna!* Zgołá B. *KOSTKA*, Páluszek ostátni *JEZVSOW*, *Novissimus*, á Jezuicki Nowicyusz, pokoy u P. JEZUSA wyprośi, á u nieprzyiáznych wiátrow wygroźi! wszák y w powszechney owey wod nawáłnośći, kiedy świát cáły, iednym był morzem, Noe y Synowie
Genes. 7 iego *in articulo diei*, iákoby *in Digito DEI*, do Arki wszedszy, potopu y zguby uszli? Do tego właśnie należy, co pewna y niedawna nieśie Historya. Zá Pánowánia MICHAŁA I. Królá Polskiego, Lwow, Turczyn, ćięszkim śćisnał obleżeniem, y iuż blisko poddánia było, by ich był B. STANISŁAW, widomie ná murách stoiac, (iáko potym samiż świádczyli Turcy) Pálcem im pogroźiwszy, od Miástá nie odegnał; á ták ná ten czás ieszcze Błogosłáwiony tylko iednemu Miástu, dźiś záś, iáko iuż Swięty, cáłemu Polskiemu, bá y Chrześćiáńskiemu świátu, pożądánego Tráktátu y pokoiu Rękoymia w Niebie, ten Pálec ostátni będźie, iákoż y niezwyćiężony ow Turkow Woiownik JAN III. Tegoż MICHAŁA I.

Sukcessor

Sukceſſor nayſzczęśliwſzy; B. KOSTKI Kochánek naywię-
kſzy, ktory o nimże pierwſza u KLEMENSA X. Mſza S.
zá Zwyćięſtwo wtore Choćimſkie, B. Stanisławá przyczyná
od śiebie otrzymáne, uprośił; to záwſze w uśćiech po zwy-
ćięſtwách miał háſło: *Dextera Domini fecit virtutem*, to ieſt, *Pſ.117.*
zá przyłożeniem ſię do tego, naymnieyſzego Páluſzká B.
KOSTKI. Záczym dopieroż teraz *à majori*, przy Kánonizá-
cyi S. Stanisławá; ſtánie ták pewnie, iákoby ſię iuż y ſtał
pokoy: *Facta eſt tranquillitas magna.* Powſtań tedy, z ták
wielu y ćięſzkich upadkow Polſko, *Surge & illuminare*: boć *Iſai.60.*
po śmiertelnych umbrách Woyny y morowego powietrza,
Nowa Jutrzenka Kraiu Sarmackiego, nowemi záiáśniáłá pro-
mieńmi *in ſplendoribus Sanctorum*: á Syn Twoy Koronny, *Pſ.109.*
Kostka, *unus pro decem millibus*, do Mátki, iáko Tobiaſz mło- *2.Reg18.*
dy, áby ćię zleczył; á naybárdźiey, ábyć oczy otworzył,
zdala powraca; *Filij Tui de longè venient*, áż z Rzymu, gdźie *Iſai.60.*
był przed ſtem y kilkudźieśiat lat záſzedł. Wſchodźi nád
tobą Polſko, *nova STELLA ex Jacob*, y z Gor Albanskich, *Mat.24*
od śiedmiogornego Rzymu, ná Twoy ſię Horyzont ſpuſzcza
Herbowna Oycá S. Klemensa XI. Gwiazda. Podnieſże iuż
beśpiecznie, zápuſzczone dotąd wſtydem y łzámi oczy, do
Gory Tegoż Naywyżſzego Biſkupá Oyczyſtey, *Leva oculos
Tuos in MONTES, unde veniet auxilium Tibi à Domino Sanctiſſi-
mo noſtro CLEMENTE XI.* zá ktorego poważnym ſtárániem,
między grzmotámi y piorunámi, ná ktore ſię znowu od bu-
rzącey ſię ná Chrześćiáńſtwo Porty Otomáńſkiey, zánośi,
záwięzuie ſię *in nexu armorum*, & *unione animorum* droga Per-
łá, owſzem iuż ſię y rodźi, z nowonárodzonym Swiętym,
z *KOSTKA Koſztowna, Perła JEZVSOWA*, iáko zdawná
ſtátecznie doświádczonym Turkow Tryumfátorze; z ktore-
go S. zwiąsku y Ligi Chrześćiáńſkiey, pewnym, álbo zwyćię-
ſtwem, álbo pokoiem, álbo tym oboim, Niebo nam ſię da
Bog, zá Stanisławá przyczyną wywiąże. Zwłaſzczá że y
to, nie bez ſzczęśliwie wrożącey ſtáło ſię táiemnicy, że De-
kret Kanonizacyi B. Kostki, przez ręce wielkiego Jana
Ptolomeusza Kárdynałá z Zakonu Náſzego, Przenaywiele-
bnieyſzemu Generałowi tákże Náſzemu, oddány; ktory
Kárdynał, w Herbownym Domu ſwego znáku, trzy Xiężyce
nośi; ktorym pewnie, ieden Turecki Xiężyc, nie wyrowná.

Ale nád wſzyſtko, Herbowna Twoiá Naywyżſzy Biſkupie y Oycze *S. Maxime Pontificum, ſed Clementiſſime Patrum*, Klemenśie XI. Tencza, po ták ſrogich burzách y nawáłnośćiách, dobrze nam ná Niebie o pogodźie, ná źiemi tuſzy o pokoiu. *IRIS nuntia, vel Filia PACIS.* iákbyśmy iuż wybrnęli, y od potopu beśpieczni byli, kiedy nam *ARCVS triumphalis. Ponam arcum meum in nubibus*, á nád nim, *na firmamenćie iaſnym Gwiazda Nowa*, Kostka Błogosłáwiony, á iuż od ćiebie ſzczęśliwie Kánonizowány, záiáśniał. Więc iuż beśpiecznie, iák po potopie, z burzącego ſię do tych czas, á dźiś groźnym Jezusowym Pálcem, czy Jezuickim Kostka, z uſkromionego morzá, ná ląd, ná źiemię, ná ktorey Tenże Zbawićiel, tym-
Ioan. 8. że, ktorym dźiś pogroźił wiátrom, Pálcem piſał: *Digito ſcribebat in terra*, Wyśiądźmy.

Joann. 8. Prowádzą Fáryzeuſzowie ná ſąd do P. Jezusa, cudzołożnicę. Tuby z zágniewánym ná pierwſzego złoczyńcę Adámá Bogiem, záwołáć: *Adam & adulter ubi eſt?* á Cudzołożnik kędy? wſzák między dwiema ſpráwá? chybá że to ná cudzołożnicę tylko, iáko ná płeć ſłába ieſt práwo, á ná Męſzczyznę nie máſz? álbo ieżeli ieſt (iákoż rowneby bydź powinno) to práwo iák páięczyná. Bak ſię przebije, bo *Hic*; a ná muchę winá, bo *Hæc*! Już nam to widzę ludźiom, práwie po rodźie od pierwſzych Rodźicow idźie! Bog ná Adámá, iáko ná głowę Niewiáſty wprzod In-
Gene. 3. quizycyą czyni: *Adam ubi es?* á Adam, wprzod ieſzcze, y bárdźiey niż ná diabłá, ná Ewę ſię uſkarżá: *Mulier decepit me.* Jákoż, mali ſię prawdá mowić; czáſem ći, á teraz zwłáſzczá w Polſzcze, iáko w niepráwość, ták y w karánie Boſkie, tá płeć zbyt płodna, naywiękſzego w Koronie złego,
Ibid. Niewiáſty winne: á zwłáſzczá owe Phutyfárowe w Egipćie żony, co gwałtem do grzechu, niewinnych Jozefow Młodźieniaſzkow, dopieroż opiłych, á cudzych Mężow ćiągną: *Ap-*
Iſaia 4. *prehenderunt virũ unũ mulieres ſeptem*: á bá iuż nietylko ſeptem, ále y iáwnie wſzetecznie námawiáią; á przećię bez wſtydu mowią, że im gwałt czynią. Acz y Mężowie Polſcy, cále iuż zniewieśćieli, ieżeli nie w poczćiwośći, przynamniey w męſtwie y dawney dźielnośći. Ale ponieważ o męſzczyźnie choć ſpolnie cudzołożniku, y ſamá (ſnáć *metu reverentiali*) milczy Ewángelia, y ia go potępiáć niechcę áni śmiem tykáć!

zwłáſzczá

zwłaszczá że mowiąc sobie powszechnie prawdę! cáłać to iuż práwie Polská, wielka cudzołożnicá! Bo oprocz formálnych cudzołostw, prywatnie zágęszczonych, (ták dálece, że się iuż imieniem *galanto mi*, bez wstydu szczycić śmieia) máłoż publicznych; á przećię BOG wie, y piekło wkrotce będźie wiedźiáło, iáko niesłusznych rozwodow? ktore iednák samego Chrystusá wyrokiem, cudzołostwem traca: *Qui dimissam duxerit, mæchatur.* Dopieroż? á małoż cudzołostwa? o tym cożywo myśli, zeby co cudzego ułowić. A zgołá, káżdy grzech ćiężki, á zwłaszczá cudzych, dopieroż duchownych dobr, gwałtowne łupiestwo, to cudzołostwo, á ieszcze świętokráctwo, gdyż káżdy práwie grzech śmiertelny iest práwie słubnie BOGU poprzyśięzoney ná Chrzćie. S. wiáry nie dotrzymánie. Y dla tegoć *Per quæ quis peccat, per eadem punitur.* (á tá też Polská, cudza się łożnica, od ták wielu lat stáłá, gdy do niey, iák do własnego łożyszczá, cudze Narody *de cubilibus Leonum, & Draconum,* co raz przychodza, y w niey się iák w miękkiey pośćieli, rośćiagáia; á Synowie Koronni y dźieći własne, á ubodzy Polacy, pod Niebem, po ulicách, po twárdych brukách, y smrodliwych gnoiách, leżeć, ięczec, umieráć musza? *Filij autem Regni ejiciuntur foras.* Dla tegoć tákże, ná tę powszechna cudzołożnicę, nie tylko iednym, álbo y drugim kámieniem, surowość Boska rzuca, ále cáłe kámienie, mury, y Miastá, bá práwie cáłego Páństwá ruinę wáli, y słusznie, gdyż y nayłáskáwszy Moyzesz, *Mandavit hujusmodi lapidare.* Mat. 19 Cant. 4. Ioan. 8.

Ey Ss. Polacy dawnieyśi, á zátym w práwie, y w spráwách ludzkich, á zwłaszczá Polskich, ná Trybunale Sędźiego BOGA biegleyśi Pátronowie; w ták złych terminách zostáiaca, bá iuż upadáiaca Polskę, choćći przeświádczona cudzołożnicę, przećięz niegdy Oyczyznę y Mátkę Wászą, dźielno záwsze poważna dzwignićie instáncya; á przynamniey ieszcze o dylácya do poprávy żyćia; dekretu śmierći, prośćie! Lecz przebog co iá to widzę y słyszę? nie tylko w desperowána tę sprawę wchodźić, dopieroż iey ássystowáć niechca. Ale owszem, ledwie się w Instygatorow, bá więcey rzekę, w Exekutorow spráwiedliwośći Boskiey, owi niegdy Pátronowie Polski nie obroćili! *Vt faciant in ea judicium conscriptum:* y ieszcze, zá iednę to sobie pochwałę máia, *Gloria hæc est omnibus* Ps. 149. Ibid.

 Sanctis,

Psal. 67. *Sanctis, lavare manus in sanguine Peccatoris!* sami iey niewdźięczność, ná niewstydliwe oczy wyrzucáią; sami præiudykácyi innych Páństw, Narodow, od BOGA zgubionych przywodzą, y własne ná nię kondemnaty zárzucáią: zgołá pierwśi kámieńmi ná tę cudzołożnicę, iáko sámi bezgrzeszni, zá dekretowym samego Chrystusa wyrokiem, rzucáią: *Qui sine* Ioan. 8. *peccato est, primus in eam lapidem mittat:* Bo się ták wiele rázy ná iey popráwie, y obietnicách, záwiedli. A dopieroż, niewinny, y wstydliwy, a práwie Anielski Młodźieniaszek, iákby bez ćiáłá szczera KOSTKA STANISŁAW, dáleko od tego śćierwu, iák Rzym od Polski, owszem iák Niebo od źiemie, ktory słowká iednego, mniey poczćiwego, słucháć nie mogąc, wstydliwą mdłośćią pod stoł upada, woląc ráczey pod łáwą, tá S. KOSTKA leżeć, niż z niewstydliwemi ludźmi zaśiadáć. Czytamy wprawdźie, iáko młodźiuchny Dániel, obwinioney, bá iuż y ná śmierć, tákże o cudzołostwo, potępioney Susanny obronił: ále Suzánny niewinney. Lecz ták publiczney nierzadnice, kto się obrońcą bydź podeymie? kto ná poręką weźmie? Chybáby, świeższych zwłaszczá iey zbrodni, nieświádomy: A lubo niegdy w niey urodzony, (żeby przećię przyrodzoną do niey miał inklinácyą) dáleko iednák od niey, bo áż w Wiedniu, w náukách y dobrych obyczáiách, od *Societatis* Mágistrow wychowány, á ieszcze dáley, áż w Rzymie, od stá lat y dáley, umárły, y pochowány. Táki się tuszę ná Trybunale JEZUSOWYM, stawáć przy obwinioney Polszcze, y zá nię się zástáwiáć, ázasz ośmieli? Bo iáko *dulce bellum inexpertis*, ták się też snádniey, nie wszystkich grzechow y mánkámentow, świádomy Pátron, sprawy podeymie.

Juz się rozumiem domniemywaćie o kim tu mowię: to iest, o nászym STANISŁAWIE. Jákoż pátrzćie, iáko ten naymnieyszy, (czym go bydź wzwyż pokazałem) Práwicy JEZUSOWEY *Societatis* Páluszek, naymiłośiernieyszego Sędźiego Ioan. 8. JEZUSA, do łáskáwego Dekretu skłonił: *Inclinans se Digito scribebat in terra*, y tenże Páluszek, z prochu od źiemi, przy sublewácyi niegdy podniozszy, dźiś zás przed, y nád naywyższa ná źiemi Głowę, onże wyniozszy, tymże Pálcem, cudzołożnicy, (ále iuż dáleko łágodniey, niż dźiś morzu pogroził, Ibid. y sprawę zágodźił y uspokoił: *Vade in pace, & ampliùs noli peccare.* Ináczey; ieżeli się od tych czas, ná podobne interpozycye,

zycye,

zycye, z Krolem Báltázárem, á ieszcze z dobr y kielichow Kościelnych upijáć będźiesz, y znowu cudzołożyć, y cudze złoto, zwłaszczá Kośćielne, ná zbytki właśne łożyć; wiedzże o tym, że ná ćię nie ieden tylko tenże páluszek, ále wszyscy Swięći, y Swięte Boże, to iest, iák Pálce u Ręki Boskiey, *Justorum animæ in manu DEI.* pisáć ná ćię ostátni Dekret śmierći, będą; iuż nie tu nisko ná źiemi, ná mieyscu miłośierdźia, ále wyżey ná śćiánie, iák ná Niebie; *Apparebunt digiti, quasi manus scribentis in pariete:* á ieszcze *contra candelabrum*, to iest po zaśćiu słońcá, y gwiazd zrzuceniu z niebá, y z firmámentu; *Sol obscurabitur, & stellæ de cælo cadent.* Zgołá ná sadźie iuż bez nádźiei ostátnim. Dan. 5. Ibidem. Luc. 21.

Przy męce swoiey, skazał pod miecz, náwet y suknia swoię, ácz tylko zwierzchnia, álbo płaszcz Pan JEZUS: (ále iákoż ochraniáć miał sukni, ktory ćiáło swoie ná tyśiac mieczow y śmierći wydał) Rośćięli tedy płaszcz ow ná cztery cztery częśći żołnierze, y podźielili między się, o czym Prorockim Duchem Dáwid: *Diviserunt sibi vestimenta mea.* Ale kiedy do owey sukienki álbo interuli przyszło, ktora się nigdy od Boku JEZUSOWEGO oderwáć, y zwlec nie dáłá, ktora z Pánam JEZUSEM z dźiećińsiwá zá towárzysz rosłá, y ledwie do skory nie przyrosłá, że y spáć bez niey, y uspokoić się nie mogł; w ktorey się Pan JEZUS *singularissime* iedynie kochał *super vestem meam*, nie tylko iedną, ále y nierozdźielna, bo niezszywána, *Tunica inconsutilis*: Ták dálece, że wolał Ręce, nogi, y serce náwet samo, zdáć pod żelázo, niżeli owę sukienkę: y dla tego Boskim nátchnieniem, iáko piorunem zráženi káći, záwołáli: *Non scindamus eam, sed sortiamur de ea!* y ták, zá włożeniem się KOSTKI, sukienká owá wewnętrzna, wcále zostáłá, dáli iey nieprzyiaćiele pokoy. Ioan. 19 Psal. 21. Ibidem. Ioan. 19

Teraz się pytam: co to są w koło pobliższe Prowincye, Koronie Polskiey przedtym podległe? tylko powierzchny iákiś płaszcz Páństwá, ktory práwie wedle liczby częśći świátá, ná cztery tákże częśći (iák kiedyś płaszcz Prorocki przed Roboa) rośćięty w czterech przednieyszych Prowincyách, Ukráinie, Inflánćiech, Slasku, y Prusach, od Polski dawno, nieprzyiaćielskim żelázem odćięte. Juześmy się tylko práwie przy samey Polszcze, przy Oyczyźnie, przy Máćierzystey, w ktoryeśmy zrośli sukience, nie zszywáney z roznych Na- Regum.

rodow y ięzykow, zostáli: Alec y tę z nas, ledwie nie z skorą zdźieráią, y snáć między się podźielić myślą nieprzyiaćiele náśi. Bá nawet y my sami, (ná co się serce od żalu rozśiádáć y dźielić muśi,) my mowię sami, w rożne się dźielim pártye,
Lucan. záwołáćby choć z Pogáninem Fársaliyskim Poetą: *Quis furor ô Cives!* Y także ná wewnętrzną JEZUSOWĄ sukienkę łáskawśi káći byli? niż wy ná własney Mátki y swe wnętrznośći? ach przynamniey ostátká nie rośćinaymy, nie dźielmy; *Non scindamus.* zdaymy się y rzućmy ná kostkę, á sobie przynamniey daymy pokoy. Ták zá przyczyną KOSTKI, wcále Koroná zostánie. A w ostátku, ieżeli iuż y ten ostátek rozdwoiemy, bá y ná więcey snáć części podźielemy,
Dan. 5. *Divisum est Regnum*: Ty Polskiemu Orłowi ták obárczonemu, y obćiętemu, ták rozerwánemu, odday wet zá wet STANISŁAWIE! A iáko niegdy Krákowskiego Biskupá Imienia y Oyczyzny twoiey pierwszego Pátroná, W. STANISŁAWA Ciáło, Bolesłáwá żelazem, ná tyśiąc sztuk rozćięte, Orłowie sponámi swoiemi spoili; Ták teraz, *Lechicæ Aquilæ, Tu Corpus aduna*: O co się choć cudzoźiemski Neoteryk do STANISŁAWA przyczynia. Jákoż czynił to nie raz do tych czas, ten młody nász STANISŁAW; otoli iáko niegdy; ostátni pálec od ryby oddány, Biskupiego Ciáłá S. dopełnił cáłośći; ták y dźiś naymnieyszy ten Práwicy Boskiey (iákom wyżey pokazał) Páluszek B. KOSTKA, do Relikwij Swię-
Eccl. 49. tych Kánonizowánych, *ad Corpora Sanctorum in Pace sepulta*: przyłożony, pożądáne Polszcze ziednoczenie, cáłość, á zátym Pokoy przywroci.

Ale iuż po dłuższym ná źiemię wyśiadzeniu; wrоćmy ná morze do Jonaszá. Uchodźił przed twarzą zágniewáne-
Ion. 1. go Bogá, ten Prorok, iuż się ná morze puśćił, áż oto y tám go ten, ktory wszędźie iest záwsze, z tyłu, z boku, ná czele, z gory, z dołu, y zgołá zewszad śćiga, BOG nász nieogárniony; y cáłym Niebem, źiemią, y morzem zámieszánym; nád wiátry y pioruny prętszy, zbiegá dogánia, poprzedza, zewszad otacza, y nawáłnośćią iáko wáłámi Miásto, okrąża Okręt, Trwożą sobą Flisowie, Kupcy, y wszyscy, co żywo, rzeczy ćięższe, bá y towáry, y iuż ledwie nie samych siebie, rzucáią w morze; sam tylko Jonasz, w owym powszechnym
Ibid. wszystkich, y swoim własnym niebeśpieczeństwie, śpi ná to

ná obie

ná obie uszy; sprâcowáne w dálekiey ucieczce kości, ná dnie Okrętu rzuciwszy. Dopiero w ták zdesperowánym niebespieczeństwie: do kostek, y losow áppellácya: áż pádłá kość nieszczęśliwa ná Jonaszá: ále z tym wszytkim, morze się burzyć nie przestáie, á okręt iuż práwie tonie. Obudza tedy Jonaszá, y o pádnieniu ná niego kości, oznaymia. A on Prorockim záprawdę Duchem, y wielkim sercem, (ná co się ledwie Atheński Codrus, y Rzymski Curtiusz, odważył: co potym naydoskonáley naywyższy Pásterz *Animam suam dans pro ovibus suis* Zbáwiciel nász uczynił) sam się iednego zá wszystkich zdrowie odważył ná dno morskie, *Proijcite me in mare.* Co iák się stáło, záraz się morze burzyć przestáło: y ták *Facta est tranquillitas magna.* Ná dwoiákich cu, że ták rzekę kościách, uspokoienie morzá záwisło: Naprzod ná kostki słoniowey czytam iákiey rzuceniu, potym iuż ostátecznie, naybárdziey, ná wyrzuceniu w morze, Prorockich, z duszą y z ciáłem kości. Ioan. 10

Tu iuż w tym morzu, iák w przeźrzoczystym zwierciedle, KOSTKI nászego, nieporownáne z Jonaszem obaczmy podobieństwo. Azasz STANISŁAW, przed zágniewánym Oycem, sucha noga przez rożne wody uciekaiacy, y widzenia się y ztowárzyszenia z Pánem JEZUSEM, *Per mare, per terras, per tot discrimina rerum*, szukáiacy, ázasz mowię nie *plus quàm Jonas Hic?* A nádewszystko, Ss. B. KOSTKI Relikwie, od Głowy poczawszy, w Kościele tym spoczywàiacey; czy to nie Prorockie kości? Czytam w Ekklezyástyku, że tám gdzieś kości Jozefa prorokowáły! zás rowniusieńka niewinnego JOZEFA y STANISŁAWA nászego párállelę, y wyżym pokazał, y teraz dáley prowádzę: Wy kiedy JOZEFA Imię odemnie usłyszycie, STANISŁAWA rozumiecie; tosz y wzáiemnie obáy młodśi Brácia, obáy, stárszym Bráci, obyczáymi przeciwni; dla tego obáy od nich w nienáwiści miáni; Obáy z sukienki, Panięcey zwleczeni, á w uboga śiermięgę ná drogę dáleka przyobleczeni; obáy od swoich dáleko, nieznáiomych ięzykow, *Linguam quam non noverant*, słucháć muśieli: Obáy od Oyca, ieden boleiacego, drugi od zágniewánego opłákáni; y zá pożártych od zwierzow gdźie ná drodze, przez dźikie pustynie idacych, osadzeni; Obáy żelázem y łáńcuchem, ieden od Oycá pogrozonym, drugi od Páná Mat. 12. Eccl. 49. Psal. 8.

 przyko-

wánym, obciążeni; *Ferrum pertransijt animam ejus.* Obudwu
Ps. 104. miłość Páńska, iák płomień rospaláła, *Eloquium Domini in-*
Ibidem. *flammavit eum.* Náostátek JOZEF z więźienia, á KOSTKA z ćiáłá wyszedszy, od naywyższego, ow w Egipćie, á ten w Rzymie, Monárchy nád ludźi podwyższeni; ow ná Krolewskim Tronie, á ten ná Ołtarzu Boskim postáwiony; Ow JOZEFEM, álbo JEZUSEM, á ten JEZUITA; to iest obáy, Zbáwićielami w desperowánych rzeczach názwáni! Y przyszłá tá wiádomość do ich Rodźicow, y Bráći, ktorzy dopiero nierychło swoie, ktore śpiącemu JOZEFOWI, á czuiącemu y w nocy ná modlitwie STANISŁAWOWI zádawáli, uznawáć poczęli szaleństwo; *Nos insensati vitam illorum æstimabamus*
Sap. 5. *insaniam, & finem, sine honore.* Bo ktożby się był w łáńcuchách y w więźieniu; lubo Egipskim, lub w dobrowolnym Zakonnym, á zwłászczá *in Societate*, ktora się godnośći wszystkich y ślubem wyprzyśięga; kto się był mowię, ták wysokich tytułow, y naywyższych Honorow Swiętych spodźiewał?
Ibidem. Aż oto *computati sunt inter Filios DEI!* Y moy Syn, y nász
Ibidem. Brát KOSTKA, *Os de ossibus nostris*, między Swiętych policzony, *Inter SANCTOS SORS.* W tym tedy morzu, iáko w zwierćiedle widźiemy, że Relikwie B. STANISŁAWA KOSTKI, są włáśnie iák Prorockie Jonaszá álbo Jozefa kośći: *Ossa Joseph, prophetaverunt*, záczym y proch sam z tey KOSTKI, iák piasek ná brzegu morskim, zá groblą, y támę stánie; o ktorą się y nayśilnieysze burze, y náwáłnośći rozbijáć
Iob. 3. muszą. *Hic confringes tumentes fluctus tuos.* A ták zá rzuceniem y medyácyą niegdy Jonaszowey, á dźiś STANISŁAWOWEY KOSTKI, iáko oboiey Prorockiey, wichry, y wielkie niepokoie morskie, ustáną; á pokoy nie mnieyszy stánie, *Fiet tranquillitas magna.* Więc iuż Kazánie y mowę moię zámykam, wspomnionym wyżey Łukiem Niebieskim, *Arcu triumphali*, Herbowną Oycá S. Papieżá TENCZA, ktorą *Filiam PACIS* zowią Poetowie. Boska záprawdę stáło się ordynácyą, że do Honorow Niebieskich nászego STANISŁAWA, sámi trzey KLEMENSOWIE Papieże się przyłożyli. Z ktorych KLEMENS VIII. tytułem Błogosłáwionego; KLEMENS X. Mszą pozwoloą; á náostátek dźiśieyszy KLEMENS XI. Kánonizácyą wsłáwił po cáłym świećie S. STANISŁAWA. Záczym pewna ztąd wrożká, że kiedy y do
tych

tych naywyższych Tryáryuszow Rzymskich rzecz przyszłá, pewne zwyćięstwo, á zátym pokoy, Bo gdźieszby spokoyniey bydź miáło? iako gdźie potroyna Łáskowość, y sámá *CLEMENTIA regnat* w STANISŁAWIE!

Jużem chćiał Kazánie skończyć: ále co sobie przypominam, w tym y was słuchácze, ná końcu nápominam. Nie ták śię przećię náGrę yKOSTKĘ spuszczáć, żeby iuż ręce opuszczáć; álbo (uchoway BOZE) w nádźieię B. STANISŁAWA, bá choćby y wszystkich Ss. przyczyny, grzechow przyczyniác. Ináczey; byłoby to, y z BOGA szydźić, y z Swiętych iego żártowną sobie igrászkę czynić: *At tu, ne lude Deos!* Dobra nádźieiá, ále præsumpcya nie dobra! Pewna przegrána, kto reki do KOSTKI nie przyłoży; dopieroż kto śię iey pálcem dotknać nie myśli. Stáre, ále prawdźiwe Przysłowie: *Cum Jove manum move*. Kto chce lub publicznego w Oyczyznie, lub prywatnego ná sumnieniu, uspokoienia dostąpić trzebá, z dźiśieyszym Ewángelicznym Pánem JEZUSEM nie dospáć, trzebá śię z Jonászem w morzu ohynać; trzebá śię ná trzydniowe przynamniey rekollekcye, by w Wielorybie zámknać; trzebá y w słonych gorzkiey pokuty łzách opływáć! Głoszą przy národzeniu Páńskim pokoy Aniołowie, *Pax hominibus*, ále z dobrym przydatkiem, *Bonæ voluntatis*. Głośi potym, y sam Pan JEZUS, po swoim zwyćięstwie z śmierći; y tryumfalnym Zmartwychwstániu tenże pokoy, ktory zá iego między źiemią y Niebem ná Krzyżu medyácyą stánał. *Stetit in medio, & dixit, Pax vobis.* lecz záraz támże kondycye pokoiu, ná utwierdzenie y dotrzymánie iegoż, pokazał Ręce, Bok, y Nogi przebite. *Cùm hoc dixisset, ostendit eis Manus, Pedes, & Latus*: chcac to pokazáć, że do státecznego pokoiu, y własnemi śię rękomá przykłádáć, bá y przybijáć, czyli przebijáć? przez nieprzyiaćielskie oręże, potrzebá: kto chce pokoiu, (á ktożby niechćiał?) trzebá śię wprzod żeláza, by też obiemá chwycić rękomá; trzebá pierśi y Boku mężnie ná włocznią nádstáwić, choćby też y wrość w ręce, y wskroś przeniknać, serce żelázo miáło. Trzebá śię y do ostátniey nitki obnażyć, y wyprzedáć. Trzebá náostátek gdyby ináczey bydź nie mogło, y nayzacnieyszą duszę, iákoby *vilem & venalem animam*, łożyć *sub Hastam*, ná przedáy puśćić: kto śię chce, tey drogiey perły, *unionem dissiden-*

Lucæ. 1.

Ioan. 20

Ibidem.

Ibidem.

dissidentium animorum, to iest pokoiu dokupić. Dla tegoż w teyże tám Ewángelij, tenże P. JEZUS chwieiącemu się, y práwie w niewierności iuż tonącemu, y ták o Zmartwychwstániu Páńskim, iáko y o pokoiu od Páná ogłoszonym, powątpiwáiącemu Tomaszowi; y swoię Rękę podáie, y Tomaszowe
Ibid. bierze, y do Boku, iákoby do otwártego pokoiu, mile prowádźi; *Offer manum tuam!* y dopiero go, przez spolne záręczyny, dawszy sobie wzáiemnie ręce, w Wierze o prawdźiwie pewnym pokoiu utwierdza; *Et noli esse incredulus, sed fidelis.*

Jam wam do tych czas Polacy moi, o pewnym pokoiu, przez przyczynę S. KOSTKI Rodaká y Brátá nászego, *Os de*
Ps. 121. *ossibus*, opowiádáł. *Propter Fratrem meum & proximum vestrum loquebar pacem*, wzwyż pomienionym Psalmie. Ale do mego głosu, trzebá wászego táktu; do instrumentu, trzebá y ręku; skrzypce bez dusze, wiárá bez dobrych uczynkow; oboie
Iacob. głucha trupiżną traći, *Fides sine operibus, mortua.* Dla tego, y ow Krol w Ewángelij, y Dáwid wzwyż pomienionym Psalmie, nie o sam pokoy, (bo to wszyscy potráfia bez roskazánia *Pacem te poscimus omnes*) ále o to, co do pokoiu nalezy, o cnotę, o boiaźń Bożą, prośić P. BOGA, y Ss. iego każe: *Rogate*
Ps. 121. *quæ ad pacem sunt*; y niżey samże záraz się káżdemu w szczegulności explikuie; *Fiat pax*, ále y w twoiey y w twoiey, &c. y w nas wszystkich cnoćie, y popráwie; *In virtute tua & tua,*
Mat. 28. *&c.* A nie tylko mowić coś o pokoiu; bá chocbyś my go y tyśiac rázy powtarzáli; *Dicunt pax, pax, & non est pax!* bo tylko *dicunt, & non faciunt.* O więc ieżeli wy słuchácze moi, ręku wászych do mego ięzyká, y do ust nie podnieśiećie, wszyscy zápewne, głodem, powietrzem, y woyna poginiećie, *Omnes simul peribitis.*

A żebym Oratorskiey od Suáryusza uszedł przymowki; ieszcze do brzegu morskiego dopádnę, ábym zkądem záczął, tám y skończył, *in tempestate:*
Act. 27. *Actorum 27.* Powstáłá tákże rowna dźisieyszey nawáłność, ná Okręt w ktorym był S. Páweł. Y iuż żadney nádźiei nie było o salwowániu. *Spes nulla salutis.* Aż oto, pokaże się Anioł Páwłowi, y imieniem Boskim o wybáwieniu wszystkich assekuruie. Co Páweł záraz oznáymił, y Setnikowi żołnierzy, y Sternikowi okrętu. Z tym wszystkim, skoro Flisowie uchodźić z okrętu ukradkiem, w łodce chćieli, áż S. Páweł

wel Setnikowi: *Nisi hi manserint, vos salvi fieri non potestis!* Niech *Ibidem.*
tu uczone Szkoły uważa, przećiwne niby z ust Anielskich,
z Apostolskich Párádoxa: *Donavit tibi DEUS omnes*, mowi
Anioł; *Vos salvi esse non potestis*, mowi Apostoł. Otoli oboiá *Ibid.*
szczera prawdá, ále nie bez *Nisi*. A gdźież są owe wászey
Dworskie, y názbyt dworne o Prædestynácyi diskursy, y po-
lityczne máximy? *Prædestinata neminem prætereunt* prawdá!
To iuż się ná to spuśćić? to iuż ręce opuśćić? A to nie prawdá!
Trzebá do Boskiey prædestynácyi, y nászey cooperácyi; do
Swiętych zá námi instáncyi, y nászey ápplikácyi. Bo ná
coż orzesz, y śieiesz? ná co około źiemi prácuiesz? á wie-
czność y zbáwienie, ná samę prædestynácyą spuszczász? iáko-
by rownie BOG nie przeyrzał, co się ná źiemi, á co ná Niebie
stánie? Alec iuż czásu do tego dyskursu nie mász: Więc was
z nim, do PIOTRA S. y tego, y cáłego Kátolickiego Kośćio-
łá Sprawce y Doktorá naypierwszego odsyłám: *Satagite, ut* *2. Pet. 1.*
per bona opera, certam electionem vestram faciatis: A ták zbá-
wieni, Błogosłáwieni, bá y Swiętemi będźiećie. Nie ták
bezbożni, y nie raz nie ták! *Non sic impij, non sic! sed quasi* *Isai. 57.*
mare fervens. Dopiero ná ten czás, pysznym á prożnym ná-
dęte wiátrem, spuszczáia zagle; kiedy iuż blisko brzegu, y
końcá żeglowánia. Dopiero, płonno łákome nádźieie, iáko
omylne fale, o kámień rozbiiáia grobowy; kiedy iuż źiemiá
y piasek śmiertelny ná oczy tudźiesz przychodźi: *Hic con-*
fringes tumentes fluctus tuos. Dopiero, smrodliwego ćielská
wylewy, ktore iáko wodę złopáli, *Bibunt sicut aquam iniquita-* *Iob. 15.*
tem; támowáć myślą! Dopiero zazdrośći y gniewy, burzą-
cego się, y pieniącego morzá, *Iras feri maris, despumantes con-* *Iud. 13.*
fusiones; chcą uspakaiáć. Dopiero rozboyne zdźierstwá y
zbiory, z okrętu wyrzucáć będą; *Divitias quas devorárunt* *Iob. 20.*
evoment! Dopiero náostátek, rádźiby grzechow, iák zástá-
rzáłych trupow, chcąc niby obćiążonemu ulżyć sumnieniu,
pozbyć: Dopiero mowię; kiedy iuż ná hak ostátni przyi-
dźie! kiedy śmiertelna nawálnicá, o łoszko ich, álbo o źiemię
uderzy. Kiedy się mięszáć, bokámi robić, pierśi nádymáć,
gárdło flegmą zálewáć, duśić, y tonąć ostátnie poczną! A
náostatek, kiedy się ná samym brzegu okręt o kámień gro-
bowy rozbije, że się ledwie przy iedney trunnie, álbo de-
sce, y to nie záwsze, zostáną.

Isai.57. Y dla tego, *Non est pax impijs, dicit Dominus*; náwet y w ten czás; y owszem naymniey ná ten czás, kiedyby ná wczás, ná cała wieczność odpoczać trzebá w Pokoiu! Będąc y oni, álbo przynamniey zá nich Kápłáni, ná Ss. rátá wołáć; *Subvenite Sancti DEI.* ále iuż dármo! choćby ná samę Krolowa wszystkich Swiętych z owym tonacym Sodálisem wołáli: *Monstra te esse Matrem!* to sobie *Responsorium*, álbo piorun z záchmurzonego Niebá usłysza: *Non monstrasti te esse Filium!* Niechże się záwczásu życie wásze z niewinnym Przeczystey Pánny y Synem STANISŁAWEM pobráta w obyczáiách; to ták przy śmierći, oboygá doznaćie obrony.

Zaglu ná Másztcie, JEZU ná Krzyżu rozpięty; poday nam, w owey ostátniey toni, *ultimam in naufragio Tabulam*, Krzyż twoy Swięty: ábyśmy *in osculo pacis*, w słodkim Ran Twoich pocáłowániu umieráiac, w wiecznym Pokoiu, *in pulchritudine Pacis, in requie opulenta*, z Toba y z twymi Swiętemi ná wieki żyli. *Fiat, Fiat*, Niech się ták stánie!

Isai.32.

AMEN.

C R S G E S I R Panegiry

Pogrzebowych

A.

1. Acumen Doloris explicatum
2. Ad mentem Patriæ Caput

C

1. Clavis Aurea fracta
2. Classica Mortis feralia

D

1. Dissertationes super rubricas.
2. Dolorum Oneraria navis. producta.
3. Dolor Patriæ æternus

E.

1. Encomium ad solennes Exequias

J

1. In Obitum Serenissimi Principis.
2. Iactura Orbis Literarij transmissa

K

1. Księżyc adumbrowany.

L

1. Legatus renunciatus.

M.

1. Memoria Sæculorum intimata
2. Monumentum Doloris dedicatum.
3. Monumentum Consecratum
4. Mowa na pogrzebie
5. Munus Dolorum

P.

1. Parasceve Descripta

S

1. Splendor Consecratus

T

1. Tropheum wyrysowane
2. Tropheum Consecratum

V

1 Vivat Æternum impressum
2 Viva Mors seu Morti superstes

